

DOLENJSKI LIST

Naročnikom in bralcem Dolenjskega lista!

S skupnimi močmi in željo, da bi naša pokrajina imela in obdržala svoje glasilo Socialistične zveze, smo v minulih 15 letih razvili DOLENJSKI LIST v to, kar je danes; v najbolj množično branje naših 9 občin. Za 24.200 naročniki je več kot 100.000 stalnih bralcev domačih krajev in mnogo izseljencev v skoraj 30 evropskih in izvenevropskih državah. Ves ta čas ste dobivali naš časnik po znatno znižani ceni. Gospodarska reforma, v katero smo stopili, pa narekuje tudi našemu listu, da uskladi svoje cene z novimi, znatno višjimi tiskarskimi, poštnimi in drugimi stroški. Več o tem Vam bomo lahko poročali prihodnji teden, ker bodo to soboto na skupni konferenci odgovorni predstavniki vseh 9 obč. odborov SZDL razpravljali o sedanjih glavnih vprašanjih našega tednika in določili tudi novo naročnino, ki se bo morala precej približati ekonomski ceni. Pomoč občinskih skupščin bo letos precej manjša, v bodoče pa se bo morala še znižati.

Zato se tudi tokrat skupno z Vami, dragi naročniki in bralci, odločamo za nadaljni obstoj in razvoj našega DOLENJSKEGA LISTA. Če smo z dosedanjim dolgoletnim, trdim delom ustvarili tak domači pokrajinski tednik, da Vam je všeč in da nam je vsem potreben, tedaj je bilo naše dosedanje prizadevanje vredno Vašega zaupanja. V teh dneh, ko se spričo novih izdatkov in drugačnih dohodkov vsakdo na novo odloča, kako bo usmeril svoj ali družinski proračun, Vas prisrčno vabimo: ostanite DOLENJSKE MU LISTU zvesti še naprej! Zvestoba za zvestobo — to pa pomeni že to jesen: zanimiv, pester, novih načrtov poln domači pokrajinski časnik, ki Vas bo kot doslej razveseljeval in seznanjal z vsem, kar je treba vedeti v tako zelo razgibanih časih kot so današnji.

Uredništvo DOLENJSKEGA LISTA

V RIBNICI: »Bi vzeli sladkor morda nazaj?«

Svet za blagovni promet pri občinski skupščini v Ribnici je 29. julija določil nove cene nekaterim prehranbenim artiklom. Te so: sladkor v kristalu 276 in v kockah 310 din kg, olje 472 in 502 din v steklenicah, kruh — bel 139 in črn 125 din kg, goveje meso 1300 din, teletina od 1320 do 1400 din kg, svinina 970

do 1000 din kg ter mleko 110 din liter. V gostinstvu so se najbolj podražile žgane in nealkoholne pijače in sicer za 30 do 40 odstotkov. — Pred uveljavitvijo novih cen je bil velik naval ljudi v trgovinah z živili in pekarnah. Največ so prodali makaronov, moko so že prej kupili, konzerv, pliskotov itd. S sladkorjem so se nekateri kmetje založili za več mesecev. Neki kmet je kupil sedem vreč sladkorja, čez nekaj dni pa je že prišel v trgovino vprašati, če vzamejo sladkor nazaj. Ni pa povedal, da so sladkor napadle mravlje, ker ni bil v primerni shrambi za živila!

Nakupovalna mrzljca je pojenjala in začel se je čas varčevanja. —r—

Zapomni si!

- Največkrat se zgodi, da ima človek tuberkulozo, ne da bi vedel za svoje obolenje!
- Če je obolenje odkrito pravočasno, je tuberkuloza danes popolnoma ozdravljiva!
- Mogoče se ne počutiš bolnega, pa vendar usodno okužuješ svojo družino in okolico!
- Ne pozabi na fluorografski pregled!

Anton Bec je s sosedo Antonijo Sedlar končal naporen delovni dan v Markovičevem vinogradu. Rad bi poškrpil tudi svoj vinograd, pa nima galice. Dejal je, da so jo nekateri dobili pri zadrugi v Krmelju kar po več vreč, za druge pa ni ostalo nič. Po njegovem bi morala zadruga škropivo deliti bolj pravično, vsakemu nekaj!

NOVO MESTO: budno ob novih cenah

31. julija so bile na seji obeh zborov občinske skupščine določene najvišje prodajne cene na drobno in najvišje marže v novomeški občini. Odlok je obrazložil predsednik sveta za blagovni promet Zvone Perc

Od 26. julija dalje smejo trgovci prodajati živila po tehle najvišjih cenah: pšenično moko (B in C kategorija) od 134 do 244 din kg, rženc moko od 165 do 190 din kg, bel kruh od 148 do 210 din kg, sladkor v kristalu in kockah 276 oziroma 310 din kg, odprto jedilno olje 472 din in jedilno olje v steklenicah 510 din. Najvišje cene za sveže meso: govedina od 1150 do 1800 din kg, teletina od 1400 do 2100 din kg in svinjina 1200 din kg. Najvišja cena za pa sterilizirano mleko je 145 din liter. Odlok podrobneje govori o živilih, za katera določa najvišje prodajne cene

objavljen pa je v današnji številki Uradnega vestnika Dolenjske.

V drugem členu določa odlok najvišje marže. Te so od 10 odstotkov (mast, surovo maslo, margarina) do 35 odstotkov (banane). Najnižje marže so za lažje pokvarljiva živila.

Najvišjih cen za prodajo premoga in drv na drobno v odloku še ni, ker še niso znane odkupne cene za to blago. V razpravi so pripomnili, naj bi odlok določil tudi najvišjo maloprodajno ceno nepasteriziranemu mleku. Poudarili so tudi, da bo morala družbe

TAKI SMO

● V GLAVNIH BLA-GAJNAH novomeških trgovskih podjetij je bilo uslužbenkam zadnje dni že večkrat slabo: v roke so dobile tako plesnive in po mišjkih zaudarjajoče tisočake, da so nujno morale k odprtim oknom na zrak.

● ZLONAMERNIH GO-VORIC, da »denar po 1. avgustu ne bo nič več veljal«, so bili v zadnjih tednih najbolj veseli trgovci v vseh naših občinah: iz zaloga so prodali ogromno tekstila, živil, raznih drugih predmetov, orodja ter strojev, predvsem pa tudi vse tisto nekuratno (nekdorče) blago, ki jim je ponekod že leta in leta ležalo na policah skladišč...

● NA VPRAŠANJE ko-stanjeviškega pismonoše, čemu je bil zadnji Dolenjski list tako tenak, mu je odgovorila ena izmed stalnih naročnic: »Od solate ni bil še nihče debel...« In kako je s to »solato«? 31. julija so dolgovale občinske skupščine nekaj nad 4 milijone in 700.000 dinarjev nepravilnih pogodbenih obveznosti za naš tednik, druge delovne organizacije pa so nam dolžne trenutno tudi nekaj nad 4 milijone dinarjev. Torej ima Dolenjski list samo pri občinah in podjetjih »v dobrem« nad 8.700.000 dinarjev, sam pa gleda v prazno blagajno...

● NE BOSTE VERJE-LI, pa je res: v upravo našega lista hodijo te dni posamezniki in pravijo: »Vemo, da boste morali list podražiti, saj je šlo vse gor, brez denarja pa

Dolenjca ne morete izdati. Le to glejte, da ne bomo ob časopisih Med prvimi, ki so naš domači tednik že prejšnji teden odpovedali, pa je nekaj zelo premočnih ljudi, med katerimi ima nekdo celo vilo, avtomobil in še zemljo...

60 dinarjev

stane od danes naprej izvod Dolenjskega lista v drobni prodaji. Prodajalce prosimo, da nam sproti javljajo morebitne spremembe glede števil potrebnih izvodov.

UPRAVA LISTA

Živež in kurjava v brežiški občini

Skupščina občine Brežice je v soboto določila najvišje maloprodajne cene, cene za moko, kruh, sladkor, olje, meso in mleko. Moka tipa 400 B velja 242 din kg, moka 600 B 191 din kg in moka tipa 1.000 B 142 din kg; moka tipa 400 C velja 220 din kg, moka tipa 600 C 170 din kg in moka tipa 1.000 C 133 din kg.

Bel kruh prodajajo v vsej občini po 206 din kg, polni kruh po 170 din kg in črn kruh po 140 din kg. V ceni kruha so upoštevani tudi

stroški za prevoz kruha v prodajalne in marže za maloprodajo. Ostale cene: sladkor v kockah 304 din kg, kristal 270 din kg; olje iz sodov 474 din liter, v steklenicah 510 din liter;

Sveže meso: prednji deli govedine I. vrste 1.170 din kg, zadnji deli 1.450 din kg; telečje meso — prednji deli 1.000 din, zadnji deli 1.150 din kg; svinjsko meso — prednji deli 850 din, zadnji deli 1.150 din kg; slanina 500 din kg.

Mleko — liter 130 din. V tej ceni so upoštevani stroški prodaje, ki znašajo 10 din pri litru.

Skupščina je nadalje potrdila tudi najvišje cene za drva in premog. Lignit v kosih bo veljal 8.755 din tona, lignit v kockah 8.300 din, kubični meter drv za kurjavo pa bo veljal 7.675 din, 6.840 din, 5.775 din in 4.110 din.

Odborniki so izglasovali enotno maržo 18 odst. v trgovini na drobno za riž, sol, jedilne maščobe, mesne in druge konzerve, mesne izdelke, kavo, začimbe in testenine.

Na južno sadje je predvidela skupščina 25 odst. marže.

JUTRI: posvet z ljudskimi poslanci

Jutri, v petek, bo v dvorani sindikalnega doma v Novem mestu ob 18. uri razgovor z republikanskimi in zvezničnimi poslanci. Ožji politični aktiv novomeške občine se bo pomenil s poslanci o učitvi programa nadaljnega sodelovanja na vseh področjih, koristna pa bo tudi izmenjava stališč in mnenj o uresničevanju gospodarske reforme in izpolnjevanju drugih tekočih nalog.

Prebivalcem z območja Sevnice!

Jutri, 6. avgusta ob 19. uri, bo v domu TVD Partizan v Sevnici javna tribuna, ki jo bo vodil in odgovarjal na vprašanja republikanski poslanec Božidar Gorjan. Občani, udeležite se tribune in pripravite vprašanja, na katera želite odgovor!

Izseljenski dan v Trbovljah

12. avgusta bo priredila podružnica SIM v Trbovljah tradicionalni izseljenski dan za rojake iz Zasavja in Spod. Posavja. Vodstva družbenopolitičnih organizacij in občinska skupščina v Krškem vabijo vse rojake, ki so te dni na oddihu v Posavju, da se udeležijo srečanja v Trbovljah, hkrati pa jim želijo kar najprijetnejši oddih v stari domovini!

KOČEVJE: kruh 210, meso 1300 dinarjev

Občinska skupščina v Kočevju je konec prejšnjega tedna na izrednem zasedanju podrobno obravnavala nove cene oziroma marže v maloprodaji, za katere je pristojna po sedanjih predpisih. Za vse artikole, razen za meso, mleko in kruh, so potrdili iste cene, kot jih je predlagala skupščinska komisija,

imenovana na prejšnji seji. Za goveje meso s kostmi jo komisija predlagala 1.250 din za kilogram, skupščina pa se je odločila za 1.300 (predlog gospodarske organizacije 1.350 din za kilogram), telečje meso s kostmi stane odslej v Kočevju 1.500 dinarjev, svinjina s kostmi 1.200 din, črn kruh 140 (predlog

komisije 135, predlog pekarije pa 143 din), bel kruh 210 din (predlog komisije 200, pekarije pa 213 din). Liter mleka stane 140 dinarjev, pet din več, kot je predlagala komisija za ceno, moka 400 B je 240 din kilogram, moka 400 C 220 din, moka 600 B 190 din, 600 C 170 din, moka 1.000 B 140 in moka 1.000 C

135 dinarjev kilogram. Sladkor v kristalu je 272, v kockah 304 din kilogram, olje pa po 460 oziroma 510 dinarjev. Za premog je skupščina odobrila trgovini na drobno 5 odstotkov marže (predlog 9 odst.), drva za kurjavo pa naj bi bila po predlogu skupščine 5.900 dinarjev, k temu (Nadaljevanje na 2. str.)

KOČEVJE: kruh po 210, meso po 1.300 dinarjev

(Nadaljevanje s 1. str.)

pa je treba prišteti še prometni davek. Skupščina je na tej seji odobrila tudi malo-prodajne marže za ostala živila in sicer 10 odstotkov (mast) do 46 odst. (južno sadje).

Cene mesa so za 50-60 dinarjev višje od predloga skupščinske komisije, pri kruhu in mleku pa so višje za 5 do 10 dinarjev. V razpravi o cenah mesa, mleka in kruha se sodelovali v glavnem predstavniki in odborniki iz prizadetih kolektivov in predvsem zagovarjali stališča svojih gospodarskih organizacij. Tako so menili, da je treba kmetijstvu pomagati iz težkega položaja z višjimi cenami. Upoštevati je treba nove gradnje, ki so v teku ali pa so nujno potrebne (nova klavnica, zastarela pekarija, višje cene krmil itd.). Premalo pa so upoštevali mnenje skupščinske komisije, da je treba tudi v teh delovnih organizacijah poiskati notranje rezerve (preveč zaposlenih, majhna storilnost, preve-

liki proizvodni stroški, pri teletini in svinjini preveliki klavni stroški ipd.), skratka, da ni treba stroškov investicij vedno prenašati na potrošnika!

V nekaterih primerih odločitev odborov verjetno ni bila najboljša. Tako so npr. sklenili, naj prodaja pekarija bel kruh 10, črnega pa pet dinarjev dražje, kot je predlagala komisija, razliko pa naj vnese v svoj poslovni sklad. Razlika pri okrog 3.000 kilogramih kruha dnevno je približno 8 milijonov letno, se pravi obetno več, kot je pekarija kdajkoli imela skladov.

Na seji je skupščina imenovala tudi organe, ki naj pripravijo predloge za nove stanarine in revalorizacijo stanovanj, občinske proračunske izdatke pa so omejili za 20 odstotkov, medtem ko so jih na prejšnji seji omejili za pet odstotkov. Omejitve proračunskih izdatkov bo veljala do rebelanske proračuna, ki ga bo skupščina sprejela verjetno sredi septembra.

Cene in marže v Trebnjem

Oba zbora občinske skupščine sta na seji 29. julija sprejela odlok o najvišjih prodajnih cenah na drobno in najvišjih maržah. Po odloku so dopustne naslednje najvišje cene: moka (tipi 1000, 600, 400) B in C kategorije od 130 do 240 din/kg; bel kruh 190 din, črn 135 in pecivo 20 din; sladkor kristal 260 din/kg; sladkor v kockah pa 290 din; odprto jedilno olje 470 din, rafinirano jedilno olje 500 din; govedina brez kosti 1700 din, govedina s kostmi 1300

din; teletina brez kosti 1900 din in teletina s kostmi 1400 din; svinina brez kosti 1350 din in svinina s kostmi 1050 din/kg. Liter mleka smejo prodajati največ po 115 dinarjev kar pa je ena najnižjih cen mleku pri nas. Marže so različne - od 10 do 25 odstotkov kakor sledi: riž 14 odst., sol in jedilne masčobe 10, konzerve in kava 15, testenine 13, mesni izdelki in začimbe 20 ter južno sadje 25 odstotkov.

BRUSNICE: odkritje spomenika in partizansko srečanje

V nedeljo, 8. avgusta, ob 9. uri, bodo na preurejenem partizanskem grobišču v Brusnicah odkrili spomenik 630 padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Imena padlih in žrtev bodo (razen treh neznanih italijanskih partizanov, ki so pokopani v tem kraju) izpisana na 2,2 m visokem marmornatem obelisku. Na častnem mestu bo obelisk nosil ime narodnega

heroja Vinka Padersiča - Batreje. Pred odkritjem bo imela krajevna organizacija ZB slavnostno sejo, nakar bo Vencelj Perko - Stefan iz Ljubljane razvil njen prapor. Po slavnosti bo partizansko srečanje.

KO ZB Brusnice vabi vse nekdane borce in aktiviste ter druge občane, da se udeležijo te spominke svečanosti!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● BREZGLAVA DIRKA CEN. Graja prakse nekaterih podjetij in občinskih skupščin, ki brezglavo zvišujejo cene, je povsem upravičena. Pod plašč »ekonomske cene« bi radi skrili vso mogočo nemarščno, nizko produktivnost in še kaj. Poněkod bi radi v najkrajšem času rešili probleme, ki so bili odprti že vrsto let. To seveda ni prav. Tako si gospodarske reforme ne bi smeli predstavljati.

Ali je prav, da so ponekod zavoljo te brezglave dirke po nepotrebnem razburjali duhove, zdaj pa morajo vnovič določiti cene oziroma jih zniževati? Obstajajo tudi neutemeljeni razločki v cenah med posameznimi podjetji in občinami. Zanimivo bi bilo narediti analizo in videti, kakšni so bili razločki v cenah prej, zakaj gospodarska reforma ni prinesla nobenih novih elementov, ki bi narekovali nove, večje razločke v cenah.

O cenah in o pojavih okrog njih so razpravljali tudi na zadnji seji izvršnega sveta. Po daljši, nekajurni razpravi so obsodili negativne pojave in zahtevali energične ukrepe proti vsem tistim, ki neupravičeno zvišujejo cene. To misel oziroma zahtevo so izrazili tudi na sestanku tržnih inšpektorjev. Na tem posvetovanju so med drugim dejali, da je treba kaznovati tudi najmanjše zlorabe.

● VARČEVATI NA VSEH PODROČJIH. Na zasedanju skupščinskih zborov so obravnavali vse oblike potrošnje in ugotovili, da je treba v interesu uspešnega izvajanja gospodarske reforme čimbolj znižati prora-

čunsko potrošnjo. Sredstva republiškega proračuna so zmanjšana za več kot 30 odstotkov, zaradi česar je bilo treba omejiti nekatere izdatke. Jeseni bodo izvršili rebalans republiškega proračuna.

● UGODNEJSI POLOŽAJ KMETIJSTVA. Na plenarni seji centralnega odbora sindikata delavcev v kmetijstvu in tobačni industriji so menili, da prihaja kmetijstvo po gospodarski reformi v dosti ugodnejši po-

Brezglava dirka cen

ložaj. To bo spodbudilo kmetijske kombinacije, da se bodo čedalje bolj spreminjali v velike blagovne proizvajalce.

● POSVETOVANJE S SEKRETARJI OBCINSKIH KOMITEJEV ZKS. Na sestanku s sekretarji občinskih komitejev ZKS so govorili o nalogah osnovnih organizacij, med drugim menili, da bi te morale ugotovljati in analizirati, ali so razprave in konkretna praksa v delovnih organizacijah usmerjene v uresničevanje osnovnih načel reforme, ali ne.

● ZLATA ARENA V PULJU. Na XII. festivalu jugoslovanskega igranega filma so podelili zlato areno za režijo režiserju filma »Tri«, za žensko vlogo Majdi Potokar za

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ameriški predsednik si je privoščil »vietnamski teden«, v katerem se je na dolgo in na široko pogovarjal z vojniki in politiki o tem, kaj naj bi storil s kašo, ki so si jo Američani skuhalih v Vietnamu. Po tem »vietnamskem tednu« je priredil tiskovno konferenco, na kateri je novinarjem povedal seveda le nekaj svojih odločitev, da bodo zdaj pač povečali ameriško vojsko na 125 tisoč, pristavil, da bo najbrž poslal tja še več vojakov, da rezervistov sedaj ne bo vpoklical pač pa bo več ljudi rekrutiral in da bo treba za vietnamsko vojsko še veliko denarja, a prvo silo kakih dve milijardi dolarjev, ter odločno zatrdil, da bodo Američani ostali v Vietnamu.

Pa le malo je ameriških komentatorjev, ki mu glede tega ne bi pritrdili. »Za nas, pravijo, ni drugega izhoda«. Ne morejo pač iz svoje kože in se otrepi bloksovskih pogledov na svet, ki je po njihovem mnenju razdeljen na »komunističnega« in na »sobodnega«, kot ga sami imenujejo. Zanje so meje med obema blokoma tudi geografsko čisto določene. Kjerkoli se zdaj v tem tako imenovanem »svobodnem« svetu pojavi kakšna revolucija, je seveda ta »svobodni« svet v nevarnosti, je to napad »komunističnega« sveta na »svobodnega«. Če se to zgodi kje na meji med »komunističnim« in »svobodnim« svetom, gre po tej pameti za neposredno vojaško vmešavanje »komunističnega« sveta in za njegovo prodiranje »svoj mejo«, ker si pač še zdaleč ne morejo predstavljati, da revolucije nastajajo iz razmer v državi sami, iz odpora proti izkoriščanju - domačemu in tujemu - iz nje po svobodi.

Zato Johnson venomer govori o agresiji Severnega Vietnama in Kitajske na Južni Vietnam in je to temelj, na katerem je sezidal vso svojo vietnamsko politiko. Ne more doumeti, da pre-

bivalci Južnega Vietnama sami niso zadovoljni s svojo vlado in državno ureditvijo in še z ameriški varuhi po vrhu. Pa so prišli za orožje, da bi živeli tako, kot si sami žele, po svoji svobodi in ne takšni, kakršno kroje v Washingtonu.

Znani ameriški komentator Walter Lippman je že večkrat opozarjal prav na to zmotno in na to napačno postav-

Johnson je govoril

ko v ameriški politiki. Dopustimo, da gre res zgolj za »napakos«, napačno mnenje, ki bi se lahko spremenilo, če bi sedanji ameriški voditelji spoznali, da stvari niso take, kakršne si zamišljajo, da namreč ne delujejo družbeno-ekonomske silnice, ki objektivno želijo na tako politiko in v bistvu nič drugačno; z drugimi besedami povedano, da volk le dlako menja, npravi pa ne, kakor pravi pregovor. Dosti jih je po svetu, ki se na tihem in na glas sprašujejo, kako si je treba raztolmčiti tolikšno Johnsonovo zatrdjevanje, da je za mirno rešitev vietnamskega problema, da je že nič kolikokrat predlagal, naj bi sedli za zeleno mizo in se pogajali, da je za pogajanja brez pogovora in podobno. Soočijo namreč njegove besede, da bodo Američani v Vietnamu ostali, da bodo poslali tja celo nove čete in še druge take izjave s tistimi, k naj bi z njimi ponujali mir. Dejal je namreč tudi, da je pripravljen

na to, da bi vso zadevo vzeli v roke Združeni narodi, da bi pozdravil vsako njihovo pobudo za mirno rešitev vietnamskega spopada. Pisal je tudi generalnemu sekretarju OZN U Tan-tu v tem smislu, mu izrazil posebno priznanje za njegovo dosedanje prizadevanje za mirno rešitev vietnamske krize ter upanje, da se bo tudi odslej trudil za tako rešitev ter s tem Američanom veliko pomagal. Zapisal je tudi, naj bi morda varnostni svet prevzel določene pobude, ki bi jih v Washingtonu z obema rokama pozdravili...

Na eni strani torej vojna do kraja, na drugi pa očitna in na široko razglášena pripravljenost za pogajanja kjerkoli, kadarkoli in s komerkoli, kakor je dejal Johnson. Oboje očitno ni v soglasju in prav tega se najbolj boje po svetu, ker bi ob podrobni analizi ameriške politike prišli do tistih postavk, na katerih je zgrajena vojna v Vietnamu so krivi v Severnem Vietnamu in njihovi varuhi v Peking. Torej naj bi Organizacija združenih narodov posredovala, da bi tako Hanoi kot Peking prišla k pameti ter nehala z »agresijo« na Južni Vietnam.

Kdor je res za pogajanja, bi sam pokazal dobro voljo - če gre za Johnsona, bi ustavljal bombardiranje DR Vietnama in pošiljanje vojakov v Južni Vietnam. Ker pa politike pač ne moremo soditi po besedah, ampak po dejanjih, ostane le to, da so Združene države Amerike prevzele ne le vodstvo operacij v Južnem Vietnamu ampak tudi samo vojno v svoje roke in da le-ta postaja ameriška. S tega zornega kota ocenjene besede ameriškega predsednika o pripravljenosti na pogajanja, ostajajo, žal, le besede za domačo rabo.

Pa vendar bi silno radi videli, da ne bi bilo tako.

SEVNICA: cene so se zdaj umirile

Občinska skupščina v Sevnici je v petek, 30. julija, sprejela odlok o najvišjih maloprodajnih cenah in odlok o najvišjih stopnjah marže za nekatera živila, ki jih prodaja jo trgovine v občini. S tem ukrepom je skupščina zaustavila nihanje cen v trgovini na drobno in ustregla mnogim občanom, ki so bili v zadnjem tednu vsesplošnega nakupovanja že zaskrbljeni zaradi različnih cen in pomanjkanja blaga. Zmeda je bila le trenutna in trgovske poslovalnice so povsod znova dobro založene z vsem, kar potrebujejo kupci.

Odlok odloča naslednje najvišje cene: bela moka

(tipa 400 B) 242 din/kg, moka (tipa 600 B) polčrna - 191 din/kg, moka (tipa 1.000 B) črna - 142 din/kg; bela moka (tipa 100 C) 220 din/kg, polčrna moka (tipa 600 C) 169 din/kg in črna moka (tipa 1.000) 133 din/kg. - Olje v sodih po 470 din/liter, v steklenicah po 1 liter 500 din in v steklenicah po 1/2 litra 280 din; mleko v litrskih steklenicah 145 din in v polilitrskih steklenicah 75 din; sladkor v kockah 304 din/kg in kristal 270 din/kg.

Goveje meso 1300 kg, teletina 1500 din/kg in svinina 950 din/kg.

Marže za riž in testenine znašajo po tem odloku lahko največ 15 odst., za

sol 12 odst., za jedilne masčobe 10 odst., za mesne izdelke 20 odst., za mesne konzerve 17 odst., za začimbe in južno sadje pa 25 odstotkov.

Skupščina je na petkovi seji določila tudi cene za kurjavo. Velenjski lignit v kosih bo veljal 8300 din za tona, lignit v kockah pa 7750 din. Drva bo podjetje s kurivom prodajalo po 7200, 6300 in 5300 din kubični meter. Oboje, premo in drva, so za nekaj stotakov cenejša kot v Brežicah.

Mači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● KRIZA V GRČLI se je pretekli teden še zaostila. Premier Novas bi moral parlamentu predstaviti novo vlado in le-ta bi moral glasovati o zaupnici. Po grški ustavi se mora to zgoditi najmanj 15 dni po imenovanju vlade in parlament mora nato v petih dneh izglasovati vladi zaupnico, sicer mora taka vlada odstopiti, kralj pa zaupati sestavo vlade drugemu. Petnajst dni je že minilo, pa vlada premiera Novasa še ni stopila pred parlament. Kralj je nato sklical izredno sejo parlamenta, ki pa so se je udeležili le ministri Novasove vlade. Vsi drugi poslanci so sejo bojkotirali. V ponedeljek zvečer so se poslanci navezadnje le zbrali in Novasu se je posrečilo prebrati svoj program. Počel je pa je nastal v sejni dvorani silen hrup in splošen pretep, da so navezadnje poklicali v dvorano še policijo, ki je delala red. Pristaši bivšega premiera Papandreu imajo v parlamentu 143 mest. K tem glasovom je treba prišteti še glasove levicarsko usmerjene EDE tako, da je proti Novasu združena dobra polovica poslancev, kar pomeni, da ne bo dobil zaupnice, razen če se kdo iz Papandreuove unije centra ne premisli, ali pa če bi se stvari zasukale preveč na levo in bi se tega sama unija centra prestrašila ter pristala na kakšen kompromis.

● IZREDNO STANJE V HONDURASU. Vlada Lopeza Arellana je razglasila izredno stanje v vsem Hondurasu, ker je trajala stavka že dobrih pet dni. Stavka se je začela v Tegucigalpa, kjer so delavci zahtevali večje plače. Pridužili se jim je še največji sindikat v državi, sindikat pristaniških delavcev in še študentske organizacije. Tako je dobivala stavka čedalje bolj politični značaj. Vlada je stavko razglasila za nezakonito in izbruhnile so demonstracije, pri čemer so demonstranti vdrli celo v parlament. Nastopila je policija, ki je veliko ljudi zaprla. Vlada pa je za 30 dni ukinila vse ustavne pravice.

● BELGIJA JE DOBILA VLADO. Naposled je Belgija dobila novo vlado, ki jo vodi Pierre Harmel. To je bila najdaljša kriza vlade v Belgiji po drugi svetovni vojni. Prejšnja vlada je padla, ker ji ni uspelo uresničiti svojih obljub, da bo predlagala spremembe ustave tako, da bi bilo vsaj delno rešeno nacionalno vprašanje v tej državi. Nova vlada je objubilila, da se bo tega posla precej lotila, da bi bili Flamci, ki govorijo holandski jezik, in Valonci, ki govorijo francoskega, naposled spravljeni.

BENCINSKI TANKI SO POLNI

Zadnji teden v juliju na bencinski črpalke v Črnomlju niso imele pravega dela. Če se je le kdo ustavil z vozilom, sta pritekla kar dva.

— Pri vas ste pa uslužni! AH je zmeraj tako?

— Kadar imamo čas, toliko kot ga imamo te dni, pa ga še nismo mogli, — je povedal poslovodja Branko Frankovič. — Malo je dela, ker imajo vsi polne bencinske tanke.

— So se vozniki motornih vozil dobro založili?

— V soboto, ko se je razvedelo, da bo bencin dražji, je bila pred našo črpalko vrsta vozil. Vse do večera je bil nenačuden promet, nadaljeval pa se je še vso nedeljo. Kdor je tiste dni prišel po gorivo, je vsak natočil poln bencinski tank, nekateri pa so imeli s seboj tudi posode...

— Koliko ste iztržili v nedeljo?

— 916.000 din samo v gotovini, razen tega še precej na kredit. To je štirikrat več kakor ob navadnih nedeljah.

— Menite, da bodo zdaj ljudje bolj varčevali z bencinom in da se bodo manj vozili?

— To bomo videli.

Brez goriva se noben avto ni vozil, zato bodo morali priti ponj, četudi je super zdaj po 125 dinov liter. Zaloge ne bodo dolgo trajale. Zdaj so dopustni!

Ribnica: dohodki ne pridejo sami

Posvetovanja o novih gospodarskih ukrepih, ki ga je 30. julija sklical občinski komitej ZKS v Ribnici, so se udeležili predstavniki podjetij, zavodov, ustanov ter političnih in družbenih organizacij. Po uvodni besedi sekretarja obč. komiteja ZK Vena Čihala je o reformi obširneje spregovoril republikanski poslanec Jože Lesar iz Čerknice. Obsežni razlagi je sledila razprava, ki je poudarila, da se morajo smotriti reforme najprej temeljito seznaniti organi upravljanja v delovnih kolektivih, ti pa so dolžni seznaniti zaposle-

ne. Ko so spregovorili o povečanju osebnih dohodkov, so naglasili, da je to stvar samih gospodarskih organizacij. Nobeno podjetje naj od nikogar ne pričakuje, da jim bo z večjimi dohodki postregel na krožniku.

V INLESU, največjem podjetju v občini, so v zadnjih dneh pogostoma zasedali vodilni in sklenili predložiti potrebne sklepe organom upravljanja. Najprej bodo pripravili analizo plana za drugo polletje 1965, samoupravni organi pa naj bi sprejeli sklep, da je vsako povečanje osebnih prejemkov odvisno

samo od večje storilnosti. Režijske delovne sile imajo preveč. Obrati bodo morali poslej odgovorneje odločati. Podjetje bo v tesnih stikih z občinsko skupščino in s političnimi organizacijami. INLES do nadaljnjega ne bo več sprejemal novih delavcev.

Na posvetu so razpravljali še o družbenih službah, kmetijstvu, cenah kmetijskih pridelkov, zdravstveni službi in socialnem zavarovanju. Ugotovili so, da se izostanki zaradi bolezni povečujejo iz leta v leto.

Kočevje od 1948 do 1965: dvakrat več ljudi

V kočevski občini je bilo konec marca letos 16.836 prebivalcev ali 32,4 odstotka več kot leta 1948 (12.715 prebivalcev). Razen matičnih okolišev Kočevja in Draga se je v vseh ostalih (Kostel, Oslinica in Predgrad) od leta 1948 do danes zmanjšalo število prebivalcev. Na območju matičnega urada Draga je živelo pred 18. leti 777 ljudi, letos pa jih je 860, na območju kočevskega MU je bilo pred leti 8313 ljudi, zdaj jih je 13.313 ali 60,1 odst. več, v Kostelu se je v teh letih zmanjšalo število prebivalcev za 33,6 odstotka (do 1927 na 1279), v Oslinici in okolici od 848 leta 1948 na 662 letos in na področju Pred-

grada od 850 na 702 prebivalca.

Nasprotno pa se je v letih po vojni močno povečalo število prebivalcev mesta Kočevje. Medtem ko je v mestu živelo leta 1948 le 2912 ljudi, jih je bilo leta 1953 že skoraj 4500, leta 1959 nad 5300, štiri leta kasneje 6000, letos pa šteje Kočevje že 6444 prebivalcev ali 121,3 odstotka več kot leta 1948.

Zanimivo, da se je morda najbolj povečalo število prebivalcev v vasi Novi kot pri Dragi, kjer sta bila pred 18. leti le dva prebivalca, letos pa jih je že 87. V Cvišlerjih pri Kočevju 1948. leta ni živel nihče, zdaj pa živi tam 99 ljudi (tu je kmetijski obrat

KGP). Obljudenost se je močno povečala predvsem v vseh blizu Kočevja, od koder so ljudje zaposleni v številnih podjetjih in ustanovah v mestu. Na Bregu se je število prebivalcev povečalo od 97 (leta 1948 in 1965) na 162 (1962. leta pa jih je bilo 300!), v Dolgi vasi od 319 na 442, Gorenju od 94 na 123, Klinji vasi od 88 na 144, Koblarjih od 180 na 226 (leta 1963 243 ljudi), Kočevski Reki od 198 na 354, Livoldu od 203 na 369, Mahovniku od 252 na 358, Mozlju od 74 na 144 (gozdni obrat), Slovenski vasi od 255 na 304, Stari cerkvi od 215 na 291, Salki vasi od 428 na 759 in Zeljnah od 286 na 506 prebivalcev.

METALNA ne zaostaja z izvozom

Za tujino bo letos napravila 100 žerjavov — Proizvodnja ovira pomanjkanje obratnih sredstev — Bo občina lahko izpolnila pogodbo izpred nekaj let?

Krmeljska Metalna je kljub težavam, ki so jo letos spremljale, dokaj ugodno zaključila prvo polletje. Finančni plan je podjetje presežlo, proizvodni obseg pa zaostaja za 2,3 odst. Izvozne obveznosti so v redu izpolnjene.

Metalna izdeluje predvsem težke kovinske konstrukcije. Razumljivo je, da je pri takšni proizvodnji obračanje finančnih sredstev zelo počasno. Od tega izvira sproti niz raznovrstnih težav, ki bi jih podjetje najlaže premostrilo s kratkoročnimi krediti. Teh pa ni in do sedaj je krmeljskemu obratu pomagalo matično podjetje. V drugem polletju bo krmeljski obrat skušal uresničiti pogodbo z občino, po kateri bi ta morala ob ustanovitvi prispevati 203 milijone din. Pogodba je ostala neizpolnjena, ker občina teh sredstev ni imela. Najbrž tudi zdaj ne bo šlo lahko, neko rešitev pa bo le treba poiškati.

Za naročila jih v Metalni ne skrbi, saj imajo težke objekte oddane celo že za 1966. in 1967. leto. Resna ovira za normalno proizvodnjo je edinele pomanjkanje obratnih sredstev. Podjetje mora za letošnje sklepati pogodbe z železarnami za potrebe po njihovih izdelkih v naslednjih dveh letih.

Z izvozom v Krmelju prav nič ne zaostajajo. Polletni plan so dosegli, ko so za tujino napravili 50 žerjavov. Kupila jih bo Zahodna Nemčija. Do meseca septembra jih morajo izdelati še 50. To bo šlo nekoliko trdo, ker so v zadregi za material. Z njim se bodo pravčasno oskrbeli le, če jim bo priskočila na pomoč banka s svojimi sredstvi.

Nedokončana proizvodnja v prvem polletju se je zlasti odrazila pri osebnih dohodkih. Ti so iz meseca v mesec nazadovati. Tako so bili povprečni osebni dohodki v marcu še 58.000 din, v aprilu 53.000 din, v maju 47.000

din in v juniju 46.000 din. Merila za delitev so vzporedili z ustvarjenimi sredstvi in teh meja niso prestopili. Izboljšanje pričakujejo v drugem polletju.

J. T.

Za prizadete ob elementarnih nesrečah

Pred kratkim so se v Metalni sestali predstavniki občinskega Rdečega križa, sindikatov in terenskih odborov SZDL, da se pogovore o zbiralni akciji za pomoč tistim, ki so jih letos širom po Jugoslaviji zadele elementarne nesreče. Huda neurja so med drugim prizadela tudi našo ožjo domovino. Zato je glavni odbor jugoslovanskega Rdečega križa začel veliko akcijo, v kateri naj bi vsi državljani po svojih močeh prispevali prizadetim, bodisi v

denarju, živilih, obliki, obutvi, posteljnini, stanovanjski in kuhinjski opremi, gradbenem materialu, s prevozi in podobnem. Komisija pri občinskih in krajevnih organizacijah RK bodo poskrbele, da bo ta akcija zadovoljivo stekla.

Naj ne bo nikogar, ki bi potrebnim odrekal vsaj skromno pomoč! Tako pomoč zbirajo tudi vse druge krajevne in občinske organizacije Rdečega križa na našem področju.

Uspešno polletje, vendar...

Industrijska podjetja v kočevski občini so letni plan fakturirane proizvodnje dosegla v I. polletju z 32,6 odstotka ali za 49,3 odstotka več, kot v enakem obdobju lanskega leta. Polletnega plana nista izpolnila le Elektro in obrata ribniškega Inlesa, med tem ko je najboljši uspeh dosegla Tekstilana — 64,7 odstotka letnega plana.

večja od lanske za 28 odstotkov. Največ izdelkov sta znovačila kemična Melamin in Itas. Šibka točka nekaterih podjetij je še vedno izvoz, saj kljub temu, da je minilo šest mesecev, Rudnik in Tekstilana še vedno nista ničesar izvozila. Vsa izvozna podjetja so skupaj dosegla le 42 odstotkov letnega izvoznega plana ali 879.198 dolarjev. Od tega pa je Itas že presežel v šestih mesecih letni izvozní plan za 45,4 odstotka. Tudi Melamin je v tem času izvozil za skoro osmokrat več kot v enakem obdobju lani. Inles pa je izpolnil le 28 odstotkov letnega plana izvoza. V prvih šestih mesecih je Itas izvozil za 283,5 odst. več od lanskega polletja.

KOVINSKO PODJETJE: tudi težke prikolice

Kovinsko podjetje v Ribnici se zadnja leta vedno bolj uveljavlja, čeprav kolektiv dela v dokaj težkih pogojih. Proizvodni plan so letos povečali za 20 odstotkov (na pol milijarde dinarjev), dosegli pa ga bodo lahko, če bo proizvodnja potekala po doslej začrtani poti. Se največ težav imajo s pomanjkanjem vsakovrstnega proizvodnega materiala. Lep uspeh kolektiva je tudi nova montažna proizvodna hala, ki so jo postavili pred nekaj meseci, v njej pa lahko delajo tudi zelo težke prikolice. Vse to so morali prej delati na prostem.

Osnoven proizvod Kovinskega podjetja je še vedno univerzalni obračalni plug IKS

lastne konstrukcije ter ostalo poljsko orodje — osipalnik, brane, gnojnice črpalke. Za potrebe gradbenih podjetij delajo železne samokolnice z gumijastimi kolesi ter japonske. Vedno tesneje pa podjetje sodeluje z drugimi proizvodnimi organizacijami. V sodelovanju z ljubljanskim podjetjem SKIP delajo polizdelke za gradbeno dvigala GD 3 in GD 4, betonske mešalce vseh vrst in cisterne. Za »Vozila« iz Gorice delajo vse vrste prikolic in polprikolic od 8 do 30 ton nosilnosti. V prihodnje, pravijo, se bodo specializirali predvsem za izdelavo nizko nosilnih težkih prikolic in polprikolic z nosilnostjo od 24 do 40 ton.

Rakitnica dobi vodovod

Ceprav izhaja ribniško — kočevski vodovod iz Obrha pri Rakitnici, Rakitnica še vedno nima vodovoda. Vaščani so se zdaj odločili, da bodo — večinoma z lastnimi silami — napeljali v vas vodo. Imenovali so gradbeni režijski odbor ter zbrali precej prispevkov v lesu in prostovoljnem delu. Občinsko skupščino Ribnica so zaprosili za razrez 700 kubičnih metrov

lesa za gradnjo. Posebna komisija je pregledala upravičenost zahtevka in ugotovila, da se režijskemu odboru lahko da dovoljenje za razrez letos za polovico, ostalo pa prihodnje leto.

Vodovod bodo gradili tudi v Ortneku, kjer so že kupili 300 kubikov lesa. Komisija za prerez lesa je obravnavala prošnje režijskih odborov za razrez (v glavnem za gradnjo vodovodov ali popravilo poškoaplšč) nad 1.200 m³ lesa. Brez režijskih odborov pa je bilo doslej že izdanih dovoljenj za razrez 3.800 kubikov lesa, medtem ko je letni plan le 3.800 kubičnih metrov.

Slab promet na brežiškem sejmišču

Na sobotnem tedenskem sejmu prašičev so kmetje pripeljali 350 živali do 3 mesece in 25 večjih prašičev; prodaj so 125 prašičkov, najvišja cena pa je dosegla 500 din za kg žive teže. Nad 3 mesece starih prašičev so kupili kupci komaj 15, cena pa se je tu vrtela med 400 in 450 dinarji za kg.

Vsi so bili mobilizirani v odborih OF za razno delo in akcije, saj je bilo treba vse opravljati v prizadevanju za čimprejšnjo osvoboditev in zmago nad sovražnikom.

Ziviljenje v Kočevju se je začelo po zasedanju zbora odposlancev že urejeval, čeprav je po vsej domovini še divjal boj z okupatorjevimi vojniki. Podjetja in ustanove so redno opravljala svoje delo. Obe tekstilni tovarni in vse žage v Kočevju so redno obratovale, le delovnih moči je bilo premalo. V tekstilnih tovarnah je bilo na usode metrov na pol izdelanega blaga, ki ga je bilo treba dokončati, pa ni bilo dovolj delovnih rok, da bi to opravile.

Bila je jesen in po poljih je bilo treba spraviti pridelke, kolikor jih je pač zra-

KOČEVSKA V BOJU ZA SVOBODO

slo na zapuščenih kočevski zemlji. Tudi sadna letina je bila dobra, zato so odbori OF organizirali akcije za nabiranje sadja po zapuščenih vaseh Kočevske. Dela je bilo

enote in prebivalci: iz mesta Kočevja evakuirajo. Do srede oktobra so se umaknile iz Kočevja partizanske enote in prebivalci, ki so se naselili ob robu mesta in v okoliških vaseh. V mestu je ostalo samo nekaj ljudi.

Nemci so začeli prodirati na Kočevsko s svojimi izbranimi divizijami iz Gorskega kotarja čez Delnice in Brod na Kolpi. Boje z njimi je vodila v dolini Kolpe XVIII. divizija NOV, ki je sovražniku v težkih spopadih več dni preprečevala prehod čez Kolpo. Pred številčno močnejšim in tehnično dobro opremljenim sovražnikom pa so se morale enote XVIII. divizije po hudih bojih umakniti, in Nemci so konec ok-

tobra 1943 zasedli Kočevje. Boji proti novemu okupatorju so se po vsej Kočevski nadaljevali ves čas nemške ofenzive. Nemci so s tankovskimi in ostalimi enotami prehajali vse kočevske gozdove in povzročili ogromno gorja in žrtev. Nemški okupator je bil še bolj zverinski od Italijanov, v bojih pa so bili nemški vojniki hujski nasprotniki.

Enote NOV so po končani nemški ofenzivi začele takoj s protiofenzivo in XIV. divizija je po zavzetju Grahovega in Vel. Lašč 9. decembra 1943 napadla Nemce v Kočevju. Mesto je bilo v celoti osvobojeno; Nemci in domobranci so vztrajali samo še v starem Auerspergovem gra-

du in se branili izza debelih zidov. Vodila so se pogajanja o predaji, toda Nemci so jih zavračevali, ker so že vedeli, da prihaja pomoč. V teh bojih je v Kočevju padel komandant XIV. divizije Mirko Bračič.

Nemcem je prihitela na pomoč močna motorizirana kolona iz Ljubljane in Postojne, XIV. divizija pa se je morala iz Kočevja umakniti. Nemci so nato Kočevje še bolj utrdili z bunkerji in bodočo žico, da so se v njem zavarovali.

Cez zimo 1943/44 so enote NOV vodile težke boje z nemškimi in domobranskimi kolonami, ki so oskrbovale sovražne postojanke v Vel. Laščah in v Kočevju. Boji so potekali ob vsej poti od Vel. Lašč do Kočevja in nazaj. Boj z nemškimi okupatorji je bil vedno težji tudi zato,

ker so se Nemcem pridružili številni slovenski domobranci, vlasovec in drugi izdajalci, ki so Nemcem izdajali pristaše OF. Nemci, še posebej pa slovenski domobranec, so zagrešili nad ljudmi najtežje zločine. Koliko ljudi so pobili Nemci in domobranci na Kočevskem in koliko so jih odvedli v koncentracijska taborišča je težko reči, ker točnih podatkov o tem ni. Zločini obojih pa so dobro znani in naše ljudstvo jih ne bo nikdar pozabilo.

Jugovzhodni del Kočevske in dolina Kolpe sta bili v času nemške okupacije osvobojeno ozemlje. Prebivalci tega območja so dajali vse kar so imeli za partizane in OF in za boj za dokončno osvoboditev domovine. V kočevskih gozdovih je delovala cela vrsta baz in postojank, bolnišnic in tiskarn.

BIZELJSKO: kaj zmore odločnost ljudi!

Kaj zmore odločna volja ljudi, ki hočejo naprej, so nam pred kratkim pokazali na Bizeljskem; njihova nova bencinska črpalka je zrasla brez vsake investicije in pomoči od drugod! Krajevna skupnost Bizeljsko je dokazala, da bo sposobna življenja.

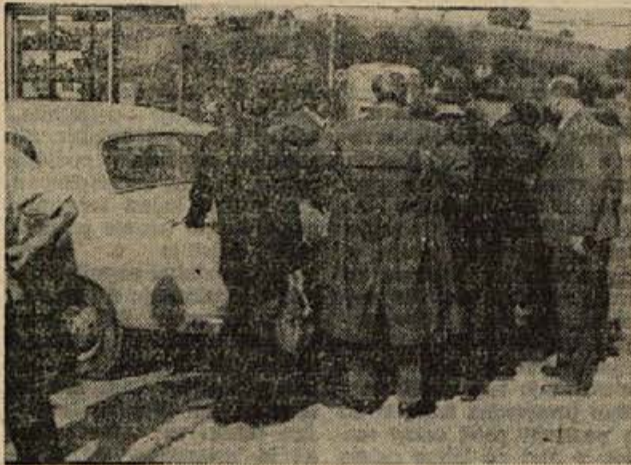
Doslej so Bizeljčani morali po vsak liter nafte ali bencina bodisi v Brežice ali v Kumrovec, če ne celo kam dlje. Pa so rekli: tega mora biti konec, črpalko potrebujemo doma! Ljudje imajo vedno več motornih škroplilnic, pa ročnih kosilnic, motorjev in avtomobilov — postavimo si črpalko goriva na Bizelj-

skem! In so začeli: vsak lastnik avtomobila je dal po 5000 din prostovoljnega prispevka, lastniki težkih motorjev po 2000 in mopedisti po tisočaka. Tako se mimogrede so zbrali nad 200 tisočakov (nekaj belih vran, nečastnih izjem, je bilo seveda tudi vmes — škoda jim je bilo nekaj stotakov za skupno dobro delo!). Benjamin Mihešin, direktor KOVINE na Bizeljskem, je dal prve pobude; sledilo je več sestankov in kmalu so ljudje videli, kako pridno hitijo z delom: Vlado Gregl, ki je vodil odbor za izgradnjo črpalke, pa Ferdo Šepetave, upravnik KZ, ljudje

iz KOVINE so pomagali pri strokovnih delih, uslužbenci postaje LM s komandirjem Jožetom Teropiščem na čelu so bili vsem za zgled pri prostovoljnem delu, Miro Semrov, vodja krajevnega urada, pa je vzdrževal stike z dobavitelji in z občinsko skupščino, katere predsednik Milan Šepetave je bil pravtako naklonjen dobri pobudi Bizeljčanov. Vlado Gregl je po cele dneve vodil zunanja dela, iz Ljubljane pa je pripeljal dve 10-tonski cisterni.

Dnevi so tekli in 4. julija so novo črpalko izročili v promet. Ze takoj prvi dan je imela 100.000 dinarjev prometa, zdaj pa ga je še veliko več; razen nafte prodaja zdaj super bencin, kasneje pa bi jo radi povečali še za prodajo navadnega bencina. Ljudje so zelo zadovoljni, saj imajo zdaj prepotrebno gorivo doma in si prihranijo mnogo časa in stroškov. Črpalko vodi krajevni urad Bizeljsko, na njej pa dela Drago Antolovič, ki vedno rad postreže kupcem, med katerimi je tudi mnogo Hrvatov.

Prostovoljna, akcija na Bizeljskem je vsekakor lepo uspela. Pokazala je, kaj zmore ljudje, ki se čvrsto lotijo dobrega dela. Vsi, ki so v njej sodelovali, zaslužijo javno pohvalo, domačin pa njihovega prizadevanja in požrtvovalnosti ne bodo pozabili! Tg.

Takole so se strnili Bizeljčani okoli nove bencinske črpalke ob njeni otvoritvi

V novih blokih ni pravega reda

Nelepe ugotovitve iz lepih stanovanjskih blokov v Črnomlju

Več lepih stanovanjskih blokov in tudi stolpnice te bilo v Črnomlju zgrajenih zadnja leta, vendar v večini teh ni pravega reda, ker stanovalci nimajo pravega odnosa do družbenega premoženja.

V nekaterih teh lepih stavb so v pritrilju že razbita stekla, pokvarjene so instalacije, po zelenicah igrajo otroci, nogomet in trgajo okrasno cvetje. Če jih čuvaj opomni,

da tega ne smejo delati, postanejo predrzni v odgovorih, zgodilo pa se je celo to, da so čuvaju grozili.

Svet krajevne skupnosti Črnomelj je ugotovil, da se sredstva hišnih svetov trošijo za dela, za katera niso namenjena, medtem ko so še skoro nove stavbe že začele propadati. Da bi preprečili nadaljnje propadanje stavb, je svet krajevne skupnosti

sklenil pregledati finančno poslovanje vseh hišnih svetov, nato pa jih bo pri delu usmerjal in jim pomagal. Opaziti je, da se stanovalci blokov, posebno iz vrst inteligence, ne zanimajo za delo hišnega sveta in da se ljudje nasploh branijo funkcij v tem samoupravnem organu.

Navedene pomanjkljivosti bo svet krajevne skupnosti Črnomelj skušal čimprej odpraviti, po drugi strani pa bi morali tudi starši storiti svoje. Otroke bi morali navaditi na red, kakršen je potreben v novih stavbah in jih vzgajati tako, da bodo skupno družbeno last prav tako čuvali kot zasebno lastnino. Predvsem pa bi morali poskrbeti, da mladostna objestnost nekaterih otrok ne bo presegla meja!

V Beli krajini manjka pravnikov

Včasih so bili v Beli krajini štirje odvetniki in notar, danes ni nobenega več in so ljudje ostali takorekoč brez organizirane pravne pomoči. Občinsko sodišče v Črnomlju piše občanom pritožbe in pogodbe, jim svetuje in pravnih sporih, vse to pa že tako preobremenjene sodnike prekomerno zaposluje in jih odvraca od njihovega pravega dela.

Problem pravnih strokovnjakov je sploh v obeh belokranjskih občinah zelo pereč, saj ima na vsem področju le eno podjetje svojega pravnika, medtem ko v upravi občinskih skupščin ni nobenega.

Ker je organizacijsko politični zbor SRS o teh problemih že razpravljala in izdala priporočilo občinskim skupščinam, naj ustvarijo možnosti za učinkovito pravno

pomoč občanom, v Beli krajini o tem razmišljajo. Organizirati pravno službo pa je za obe občini zapletena zadeva ob dejstvu, da manjka denarja. Kljub vsem težavam pa bodo v kratkem skušali najti primerno rešitev.

Mnogo manj dohodkov

Svet za družbeni plan in finančne občinske skupščine Črnomelj je 26. julija razpravljal o zbranih dohodkih občinskega proračuna v letošnjem prvem polletju.

Dohodki, ki so jih zbrali, precej zaostajajo za planom; tako je občinski proračun že zdaj prikrajšan za več milijonov. Seveda, ker ni toliko dohodkov, kot so računali, bo tudi izdatkov manj. Do konca junija so zbrali le 36,8 odst. prispevkov iz delovnih razmerij in samo 32,8 odstotkov občinskega prometnega davka.

O vsem tem bo svet poročal občinski skupščini na eni njenih prvih sej.

KOČEVJE: Kaj bo obravnavala skupščina 15. septembra

Občinska skupščina Kočevje bo spet zasedala 15. septembra; takrat bodo odborniki med drugim obravnavali realizacijo proračuna in družbenega plana v I. polletju, delo in probleme delavske univerze, govorili bodo o problemih zasebnega sektorja v obrtništvu in gostinstvu ter o rezultatih uvajanja novega gospodarskega sistema v gospodarstvu in družbenih službah. Razen tega bo skupščina do

konca leta obravnavala še stanje in perspektiven razvoj lesne industrije v občini, delovnih dohodkov in nagrajevanje v gospodarstvu in družbenih službah, priprave programov civilne zaštete, poročilo sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Spregovorili bodo še o problemih na področju prometa in zvezi in obravnavali poročilo sveta za socialno varstvo in varstvo družine.

BREŽICE: kje iskati milijone?

Rezerve v občinski upravi, šolstvu in zavodih — Osnovno šolo na Veliki Dolini in gimnazijo v Brežicah bodo gradili še naprej — Jeseni bo najbrž ukinjenih več podružničnih šol

Novi veter, ki je zavel v našem gospodarstvu, bo močno prepihal tudi občinske proračune. V Brežicah na primer z zaskrbljenostjo ugotavljajo, da se bo dotok proračunskih sredstev zmanjšal za tretjino, kar znaša 300 milijonov dinarjev. To je ogromna vsota in te dni na občini že temeljito razmišljajo, koga bi brez večje škode prikrajšali in kje

bi najlaže poiskali rezerve.

O možnostih za manjšo porabo proračunskih sredstev bodo najprej razpravljali sveti in občinska uprava, nato pa bo rekla dokončno besedo skupščina. Nobena služba, ki ni nujno potrebna, ne bo mogla več vedrati pod plaščem občinskega proračuna.

Kolikor smo te dni zve-

deli, se v brežiški občini ne bodo odrekli stanovanjski izgradnji, čeprav bo stanovanj spričo podražitev manj, kot so jih predvidevali. Tudi z gradnjo osnovne šole na Veliki Dolini ne bodo prenehali, kar velja prav tako za brežiško gimnazijo.

Izdatke za šolstvo bodo poskušali zmanjšati z ukinitvijo nekaterih podružniških šol. Ze to jesen ne bo več nižjih razredov v Orešju, vendar bo otrokom tega okoliša nujno treba zagotoviti avtobusni prevoz do osnovne šole na Bizeljskem. Nekaj milijonov letno bi nadalje lahko prihranili z ukinitvijo podružničnih šol v Pečicah in Bojsnem. Solarji iz Pečic imajo na razpolago šolski avtobus do Artič, otroci z Bojsnega pa bi se lahko prevažali v Kapele. Približno 6 milijonov letno bi v skladu za šolstvo lahko prihranili z ukinitvijo hrvaških oddelkov v Brežicah. Ta ukinitve bi morala biti postopna.

Rezerv pa ne kaže iskati samo v šolstvu, kjer je jih verjetno najmanj. Gotovo jih bo še mnogo laže odkrivati pri drugih oblikah proračunske porabe, kot na primer pri zmanjševanju administracije v občinski upravi in raznih drugih službah, kjer bo moralo najbrž priti tudi do združevanja.

J.T.

Nove stanarine v brežiški občini

Občinska skupščina je 31. julija izglasovala novi odlok o stanarinah in najemninah.

V osnovi za novo stanarino je upoštevana povprečna gradbena vrednost enega kv. metra čiste stanovanjske površine v decembru 1964 in ta znaša 100.000 din. Za stanovanja, zgrajena do 31. dec. 1959, se bo najemnina povečala za 2,4-krat, za stanovanja, dograjena v letih 1960 in 1961 za 1,80-krat, za stanovanja, dograjena v letih 1962 in 1963 za 1,50-krat, medtem ko za stanovanja, dograjena lani in letos, povečanje ni predvideno.

Vse to so šele akontacije za bodočo ekonomsko najemnino, ki se bo postopoma povečevala do 1970. leta. Skupščina je pooblastila stanovanjski sklad, da do 31. oktobra letos ponovno oceni vrednost stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov v občini.

Na črnomaljskem trgu

Prvič so po novih, zvišanih cenah kupovale gospodinjje na črnomaljskem trgu v četrtek, 29. julija. Resda so bile cene višje kot običajno, vendar kmetice niso pretiravale. Če bi preveč zahtevale, bi namreč lahko polne košare nensle spet domov. Jajca so prodajali po 50 dinarjev, krompir po 100 dinarjev kg, jabolka po 200 din kg, fižol po 200 din kilogram, korenček po 200 din, čebulo po 200 din in zelje po 100 din kg. S sadijem je bil trg slabo založen, saj je bilo naprodaj le nekaj jabolk.

115-letnica kapelske godbe

Kapelska godba, ki je znana po vsej Sloveniji in onstran Sotle na Hrvaškem, bo 15. avgusta proslavila 115-letnico obstoja in 20-letnico osvoboditve. Na trgu v Kapelah bo sodelovalo več godb. Da bi bila proslava čim bolj slavnostna, naproša godba vsa ostala društva iz brežiške občine, naj tega dne ne prirede kake večje prireditve in naj se proslave udeležijo v čim večjem številu. D.V.

Inozemci spet v Metliki

Minulo soboto so Metliko zapustili člani mednarodne mladišinske brigade, katerih delovno akcijo — kopali so temelje za nov 20-stanovanjski blok — sta organizirala glavni odbor Rdečega križa Slovenije in American Friend Service Committee v sodelovanju z občinsko skupščino Metlika in krajevno organizacijo Rdečega križa. Mladi ljudje iz ZDA, Anglije, Češkoslovaške, Finske, Nemčije, Švedske in Jugoslavije so odnesli iz Metlike, kjer so bili skoraj mesec dni, res lepe vtise.

Takoj naslednji dan pa je prišlo v Metliko 24 članov mednarodne organizacije Brethren Service Commission, ki ima svoj sedež v Zenevi in ki je v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije organizirala v Metliki ljudsko umetniški seminar (Folk Arts Seminar). Udeleženci tega seminarja so prišli iz Alžira, Bolgarije, Češkoslovaške, Grčije, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Nizozemske, Španije, Švice, ZDA in Jugoslavije in bodo v Beli krajini dva tedna spoznavali domačo, hkrati pa v seminarju tudi kulturo raznih dežel.

Kje je Podzemelj?

Ce bi hoteli, da bi kar največ izletnikov obiskalo podzemeljski camping, kopalnice in bife, bi morali ob cesti, ob odcepu v vas, postaviti napisno tablo. Za to prijetno naravno kopalnico so slišali tudi v Novem mestu, Ljubljani in v drugih krajih, pa so izletniki ob nedeljah že večkrat zašli.

V Podzemlju marsikdo še nikoli ni bil, zato ni čudno, če voznikom napl. na tabli »Adlešiči — 11 km« ne pomeni nič in krenejo dalje.

Martin Križan v metliški pekarni

»Še vedno zahtevajo predvsem belega...«

— Bomo sejali več pšenice pa ne bomo hoteli več v pekarni po kruh, je zabelil peku v metliški pekarni starejši možak, ko je prvič kupil kruh po novi ceni.

Pa se poslovodja Martin Križan ni prav nič razhudil zavoljo pripombe.

— Saj ni dosti takih, ki go drnjajo, — je povedal. — Kak starejši človek in upokojenec že katero reče, drugi potrošniki pa ne. Saj so ljud-

je že mesec dni pričakovali novih cen.

— Ali zaradi podražitve kaj manj prodate?

— Sploh ne! Bele moke zmanjkuje v skladišču, zato smo spekli danes malo manj belega kruha. Računali pa smo tudi na to, da bodo zahtevali več črnega, ker je mnogo cenejši. A smo se zmotili! Še vedno vsak vpraša za bel kruh, četudi je po 200 din kilogram.

KRŠKO: zaščitimo potrošnika

Odbornike občinske skupščine v Krškem velja v nasprotju z novomeškimi pooblaščenimi na seji 31. julija so se zelo potegovali, da bi bile gornje meje maloprodajnih cen kar najnižje. Predstavnik prizadetih organizacij so si sicer na vse kriplje trudili dokazati negotovnost in kratkovidnost takšnega postopanja, češ da bo s tem prizadeta akumulativnost v terciarnih dejavnostih, toda s takšnim dokazovanjem niso uspeli. Razprava na seji je bila zelo burna, pri odločanju pa je zmagovalo načelo, da je treba potrošnika zdej, v prehodnem obdobju, ko je najbolj izpostavljen pritisku cen, kolikor se je da zaščititi. Zelo hudih kritik je bila deležna AGROKOMBINATOVA preskrba prebivalcev z mesom. Predlog sveta za blagovni promet za nove cene ni bil pripravljen najbolje, saj so pozabili na cene perutnine, ceno drobovine pa so določili šele na pobudo odborovnikov na seji.

V občini Krško veljajo odslaj naslednje najvišje maloprodajne cene: sladkor kri-

stal 262 din, sladkor kocka 296 din; olje odprto liter 466 din, olje v steklenicah liter 500 din; moka kvalitete B: bela 240 din, polbela 190 din, črna 140 din, moka kvalitete C: bela 220 din, polbela 170 din, črna 130 din; kruh (zamesen iz moke B in C v enakem razmerju): beli 200 din, polbeli 170 din, črn 140 din, rženi 170 din, žemlje 20 din; goveje meso I. kvalit.: zadnji deli 1500 din, prednji deli 1200 din, II. kvalitete: zadnji deli 1300 din, prednji deli 1100 din; teletina: stegno in pleče 1700 din, ostali deli 1200 din; svinina: stegno, pleče, kare in vrat 1000 din, potrebušina 850 din, svinina s slanino do 2 cm 900 din, slanina 500 din; cena drobovine lahko zneso največ 30 odst. povprečne maloprodajne cene mesa. Kostj bodo naproday po 160 din.

Mleko bo napredaj po 130 din liter. Maloprodajna cena senovskega premoga kosovca je v Krškem 13.428 din tona, kockovca 13.013 din, oreha pa 12.334 din; kupci v Brestanici in na Senovem plačajo za radj nižjih stroškov 1058 din manj pri toni, kupci v drugih krajih v občini pa plačajo k prejšnjim cenam dodatne stroške za prevoz. Nove cene drv: drva I. kvalitete so prostorninski meter po 7674 din, II. kval. po 6842 din, III. kval. po 5773 din in IV. kvalitete po 4110 din.

Odborniki so na seji podaljšali veljavnost starega odloka o cenah obrtnih uslug, zavoljo česar bo za morebitno povečanje cen teh

uslug tudi vnaprej potrebno posebno soglasje občinske skupščine. Po odloku o akontacijah za nove stanarine bodo od 1. avgusta letos najemniki stanovanj plačevali različno visoke pribitke na doseganje stanarine, odvisno od starosti zgrajenih stavb (v vseh starejših hišah so bile doslej povsod stanarine precej nižje kot v hišah, zgrajenih zadnja leta). Tako bodo v stanovanjih, zgrajenih do leta 1959, plačevali najemniki posledje za 90 odst. večje najemnine; v stanovanjih, zgrajenih do 1961 - 60 odst., do 1962 - 40 odst., do 1963 - 30 odst. in v stanovanjih, zgrajenih do leta 1964, za 10 odst. večje najemnine. Po opravljeni revalorizaciji stanovanj bodo najemnikom morebitna višja vplačila vrnilji v mesecu dni, morebitni primanjkljaj pa bodo morali najemniki nato poravnati v treh mesecih po uveljavitvi novih najemnin. Odborniki so pooblastili stanovanjski sklad občine, da opravi revalorizacijo stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov do 30. novembra 1965.

TREBNJE: zdaj pa k notranjim rezervam!

V TSŠ Mirna manj režijskih mest in tretja izmena, v KEMO-OPREMI ostro proti kršilcem delovnega razmerja, v KZ podobni ukrepi - »Plavi« naj izginejo - Zaposleni pred odločitvijo: ali delavec ali kmet! - Pomoč gospodarskim organizacijam pri izvajanju reforme v občini Trebnje

O nujnosti gospodarske reforme, v kateri naj dobi dinar dejansko vrednost dinarja, so v trebnjski občini govorili sem od pomladi, opozarjali na njeno nujnost in pomen ter posledice, ki bodo prizadele tiste, ki o vsem tem ne marajo nič vedeti in slišati. Ne preveč zavirljiv položaj, v katerem so se mnoge gospodarske organizacije letos znašle, je bil tudi dober pouk, da se je naposled treba otresti napak in pomanjkljivosti. Kar so se naučile pri tem pouku, so začele uporabljati brž, ko je bila reforma uzakonjena. Prvi koraki kažejo predvsem na to, da gospodarske organizacije ne mislijo na predajo, temveč hočejo še odločneje zasesti svoja mesta in se dokončno utrditi.

Da so začeli bolj trmasto stikati po notranjih rezervah, jih odkrivati in izkoriščati, je že stara stvar. Tudi to, da temeljni sodobno gospodarjenje na dosledni in pametni uporabi osnovnih in obratnih sredstev, ni za nikogar novo. Zdej so zavedli, da je nujno iz vsega tega iztisniti vse, kar se da.

Znani so prvi ukrepi nekaterih večjih gospodarskih organizacij v trebnjski občini. Tako je tovarna šivalnih strojev na Mirni sklenila ukiniti vsa tista režijska delovna mesta, ki so odveč, zaposliti čimveč ljudi v proizvodnji in na nekaj delovnih mestih uvesti tretjo izmeno. KEMO-PREMA je med drugim sprejela pravilnik, na podlagi katerega je možno najostreje ukrepati proti kršilcem delovnega razmerja. Razen tega določa ta pravil-

nik, da ima podjetje delovna mesta predvsem za kvalificirane delavce in bodo potemtakem morali zapustiti podjetje še vsi, ki nimajo kvalifikacije, oziroma je ne nameravajo dobiti. Podobni so ukrepi v kmetijski zadruzi. Vedno več je podjetij, ki najostreje kaznujejo »plave« dni. Marsikje se dobi že za nekaj »plavih« v roke delavsko knjižico.

Novi reformni se poskušajo prilagoditi tudi manjše gospodarske organizacije, vendar je tu znatno težje, razen tega pa bo ponekod treba zahtevati od zaposlenih, naj se čimprej odločijo, kaj hočejo biti: delavci ali kmetje. Delovne organizacije, ki zaposlujejo polproletarce, najslabše izpolnjujejo nalogo, ker se ob vsaki sezoni kmetijskih del »plavi« kar kopicijo. Največ »plavih« lahko naštejemo pri komunalnem in krojaškem podjetju in v opakarni Prelesje, četudi morda naštevnanje še ni povsem izčrpano.

ALI IZID REFERENDUMA NI OBVEZEN ZA OBČINSKO SKUPŠČINO IN NJENE ORGANE?

Ambulanta: v Hinjah ali v Prevolah?

Tovariš urednik,

na območju Krajevne skupnosti Hinje že dalj časa razpravljamo o sedežu zdravstvene ambulante. Le-ta je za tako velik območje nujno potrebna, zlasti še, ker so ti kraji zelo oddaljeni od sedeža zdravstvene doma v Žužemberku. Začasno so rešili problem tako, da je zdravnik iz Žužemberka enkrat na teden ordiniral v sejni dvorani zadržne stavbe v Hinjah, kar pa za takšen obsežen delokrog ni zadoščalo. Sedanjni prostor baje ne odgovarja zdravstvenim predpisom, oziroma ni primeren za ordinacijo (ker je le en prostor), zato je prišlo do problema, kje dobiti primernejši prostor za zdravstveno ambulanto.

Clani krajevnega odbora SZDL Hinje (kot tudi člani ostalih odborov tega območja) smo smatrali, da je izid referendumu dokončna odločitev, zato smo bili nemalo presenečeni, ko je svet za zdravstvo pri Obs Novo mesto izdal nasprotujoč sklep. Le-ta je namreč z dopisom obvestil KO SZDL Hinje, da bodo zdravstveno ambulanto uredili v osnovni šoli Prevole. V dopisu so navedli, da bo služila v glavnem za pregledde šoloobveznih otrok in da člani sami lahko uredijo prostor za zdravstveno ambulanto tudi v Hinjah, vendar pri tem ne omenjajo nikakršnih finančnih sredstev.

Zdravstveni dom v Novem mestu ima za ureditev ambulante 3 milijone din in smatramo, da bi moral ta sredstva uporabiti predvsem za gradnjo oz. ureditev zdravstvene ambulante v Hinjah in

ne na Prevolah. Tako je namreč izglasoval referendum, po drugi strani pa je vredno upoštevati obveznost, ki so jo dali člani KO SZDL Hinje: v delom in z lesom bi samji in veliki meri prispevali za rešitev tega problema.

Res se člani upravičeno sprašujemo: »Ali res lahko nekaj ljudi po svoji volji spreminja odločitev večine? Mar izid referendumu ni obvezen za občinsko skupščino in njene organe?«

Krajevni odbor SZDL,
Hinje

Reforma na javnih tribunah

Ugotavljajoč, da živa beseda še največ zaleže, so te dni sklicali javne tribune v trebnjski občini. Na Mirni (30. julija), v Mokronogu (2. avgusta) in Trebnjem (3. avgusta) so občanom odgovarjali na vprašanja zvezni in republiški poslanci Ludvik Golob, Marjan Jenko, Franci Kolar, Uroš Ruprecht in Marija Vrančič. Beseda je v glavnem tekla o gospodarski reformi, samoupravnem sistemu in prilagojevanju novim ukrepom.

ZB Loka dobi prapor

Ze več članov ZB in drugih občanov je prispevalo sredstva za prapor, ki ga namerava KO ZB Loka razviti 5. septembra. Zvečer pred tem slavljem bo prosvetno društvo Primož Trubar pridelilo celovečerno akademijo v počastitev 20. obletnice osvoboditve. S. Sk.

Neutemeljeno objavlanje

Čutim dolžnost in potrebo, da opišem dejstva, ki zadevajo članek, objavljen v Dolenjskem listu 29. julija pod naslovom »Tri ure čakali na zdravnika in milice.«

Razumljivo je, da je mogel omenjeni članek spodbuditi v javnosti obsojanje in ogorčenje, kajti skrajno nehumano je, da je moralo truplo pokojnega Ivana Haltera ležati in čakati ob cesti polne štiri ure. Kar zadeva prvo pomoč, naj omenim, da je ob prvem obvestilu o nesreči senovska ambulanta naredila vse, da bi prva pomoč prišla. Rešilni avtomobil pa še ni bil na pol poti do mesta nesreče, ko je prišla druga vest, da je ponestrceni že zanesljivo mrtve. Mrliški ogled trupla je govoril za smrt takoj po poškodbah zaradi notranje krvavitve, kajti vsa desna polovica trupla je bila zdrobljena. V sodno medicinskem smislu je kraj nesreče v sosednji občini, njeni najbližji pristojni organi pa so bili o zadevi nemudoma obveščeni. Prav tako so uradno sklenili, da bodo na kraj nesreče poslali do kompletne komisije. Preden so ugotovili, da je formiranje take

komisije nemogoče, sta žal pretelki dobri dve uri. Razumljivo je, da bi mogla taka komisija v Senovsi in z dnevno opravil isto delo, ko bi jo pravno in uradno pooblastili in pooblastili, da lahko sama reši primer.

Mislim, da sem dovolj osvetlil ta tragični primer, takega pa prepustim v presojo javnosti, ki je šele zdej pravilno obveščena. Javnost naj v interesu senovske ambulante in postaje ljudske milice na Senovem znova presodi, kje je krivda za tolikšno neodgovornost.

Dr. A. SIKOSEK,
zdravnik, Senovo 101

OPOMBA UREDNIŠTVA: H gornjemu pojasnili dr. Sikoška damo še opravičilo našega dopisnika R. Koroleta s Senovega, ki je napisal vest »Tri ure čakali na zdravnika in milico« v naši zadnji številki. Vest je bila napisana zaradi nepopolnih podatkov, postaje ljudske milice in ambulante Senovo pa v zadevi ne zadene nobena krivda, ker sta takoj po prvem obvestilu o nesreči ukrenili vse potrebno.

Predvojaška vzgoja v Prevolah

Te dni opravljajo mladinci novomeške občine prvi del svoje vojaške obveznosti - predvojaško vzgojo. V Prevolah v Suhji krajini živijo v šoli, tako da imajo boljše pogoje kot lani, ko so bili pod šotori. Predvojaška vzgoja bo potekala v dveh izmenah

po 14 dni. Razen strokovnega programa je na vrsti tudi precej predavanja s področja moralopolitične vzgoje, pa tudi družbene organizacije novomeške občine bodo pomagale pri izpolnitvi programa. Sportno in kulturno življenje je že v polnem razmahu, prav tako tudi sodelovanje z okoliško mladino. Vse torej kaže, da bo tudi letošnja predvojaška vzgoja dosegla svoj namen: vsestransko pripraviti mlade ljudi za službo domovini.

B. LIPAR

Zmešnjava v cenah tudi na sejmišču

Na velikem sejmu v Novem mestu je bilo 2. avgusta napredaj 381 pujskov in 169 glav goved. Promet s prašički je bil slabši kot sicer najbrže zavoljo nočnega dežja, medtem ko je bil odkup goveje živine manjši zaradi neurejenih cen. Mesarija tokrat ni odkupovala, zato so kmetovalci prodali le 42 glav goved, prašički pa so šli skoro vsi v denar.

Z vole so zahtevali 440 do 460 din za kg, za krave 330 do 400 din kg, za junce 430 do 460 din kg. Prašiči: manjši 6500 do 12.000 din, večji 12.500 do 24.000 dinarjev

Tribuni v Dol. Toplicah in Žužemberku

V torek zvečer je bila v Dol. Toplicah javna tribuna, na kateri je občanom razlagal nekatera bistvena vprašanja o poteku in namenu gospodarske reforme zvezni poslanec Ludvik Golob.

V sredo, 12. avgusta, bo javna tribuna o teh vprašanjih tudi v Žužemberku, kamor vabj krajevna organizacija SZDL vse prebivalce tega in okoličane!

Komisija za sprejem in odpoved delovnih razmerij pri podjetju

NOVOLES lesni kombinat NOVO MESTO razpisuje

prsto delovno mesto v plansko analitskem oddelku.

Pogoji za sprejem: končana ekonomska srednja šola. Osebnih dohodki po pravilniku. Nastop službe 1. septembra 1965. Pismene prošnje pošljite na slovo: NOVOLES, lesni kombinat Novo mesto, do 15. avgusta 1965.

Novomeška kronika

■ CEZ KRIZIŠČE NE PRIDES, če si se nameni ob 14. uri, ko v podjetjih in uradih nehalo delati. Zakaj cesta je tedaj povsem zasledena z avtomobili, mopedi in motorji ter seveda s kolesarji kakor mravljišče vroče dni. Seveda - pelec si in če hočeš ostati živ, se ne drenjaj na asfaltu, kudar te z zadnjimi zalogami benolina po stari ceni prehitevalo voznički, kajpada z izgovorom, da se enemu bolj mudi kot drugemu! - Morda bodo tudi nove cene benoline prispevale k večji varnosti na cesti? Pričakovati je namreč manj nepotrebnega motornega dirkanja po mestu.

■ CE GRESTE PO PARKU ali drevoredu se spoštljivo ozrite tudi na tla in presenečeni boste ugotovili, s kakšno preciznostjo znajo metati naši ljubi meščani odpadke na tla tudi kjer so košiči. Če delavci komunalnega podjetja nesnago odstranijo in spelejo tja, kamor spada, se vedno še kdo najde, da jim priskrbi delo in da s papirjem točno pomeri - mimo koša. Bo še kdo trdil, da nismo precizni?

■ VERIZNA PODRAZITEV ZIVIL, s katero smo zakorakali v novo gospodarsko reformo, je 2. avgusta zajela tudi najboljživje mesto za trebnjski standard - obrat družbene prehrane. Prvi menu stane med drugim po novem 370 dinarjev, kar pa je v primerjavi s podobnimi obroki v drugih gostinskih lokalih znosno

■ S FLOURGRAFIRANJEM VSEH, nad 24 let starih občanov, so pričeli 2. avgusta v našem mestu. Kraj v občini so razdeljevali na fluorografske baze. Fluorografiranje bo trajalo do 31. avgusta in je nedvomno zelo pomembno, ker z njim odkrivajo raka, tuberkulozo in druge nevarne bolezni.

■ ZE TAKO JE KANDLIŠKI most preozek za sedanji promet, nevarnost pa se veča še s tem, ko vozniški avtomobili na mostu prehitevaljo. Kadar v krizišči stoji mlilnik, je prehitavanja sicer manj, a kadar ga ni, je redkec voznik, ki v koloni počasi

vozi za mopedistom in kolesarjem. Tudi vozila, parkirana takoj za ovinkom na Partizanski cesti, pomenijo nevarnost! Kdor ne verjame, naj promet na mostu opazuje sam!

■ KO SO V SOBOTO zvečer Novomeščani videli, da na terasi hotela Metropol sedi večja družba, bi bilo tu prijetno posediti ob vrčku piva in opazovati promet. Dosej na terasi v Metropolu že več let niso stregli, pa je res škoda, ker zunanjih gostinskih prostorov v mestu manjka. Kakor so nam v hotelu povedali, bodo v prihodnje vsakega gosta, ki bi šel iti na teraso, tam tudi postregli!

■ NA ZIVILSKEM TRGU so se v ponedeljek pokazale nove cene. Gospodine po starnale, da so previsoke, kmetice pa so vztrajale pri svojem. Brezkrvo se valjale 350 do 400 din kg, paprika 450 din kg, pesa 18 din kg, melancani 300 din, kumare 180 din, ohrovti 120 din, zelje 90 din, solata 250 din, čebula 180 din, fižol 250 din, hruške 300 din, jabolka 250 din, mleko 120 din, krompir 130 din, jajca 50 din.

■ VEC POSLUHA ZA PESCE bi moralo pokazati tudi podjetje, ki koplje te dni jarek po sredi Koštalove ulice proti Mestnim njiavam, za novo kanalizacijo naselja, ki hiro raste in dobiva vedno bolj zaokroženo podobo. Zemljo in skale mečejo delavci na obe strani širokega in globokega jarka, tako da starejši ljudje že skoraj ne morejo več do hiš vzdolž Koštalove ulice. Spolzka in mastna flovica vsepovsod - to pač ni pot za stare noge. Oeka deska čez jarek bo verjetno tudi premalo - ali pa je tam le zato, da se delavci smejejo ljudem, ki lovijo ravnotežje nad globokim jarkom? Tu naj pristojni delovodja SPI Pionir takoj ukrepa, prej ko prej do nesreče, stroškov in - krivde!

■ GIBANJE PREBIVALSTVA - v tem tednu je rodila Zdenka Škušek s Ceste herojev - Danilo

Novi gospodarski ukrepi terjajo tudi od socialnega in zdravstvenega zavarovanja omejitev potrošnje družbenih sredstev - Zdravstvena služba zadolžena, da odreja zavarovancem dejansko diagnozo - Razprave o odpravljanju napak se nadaljujejo

Zdaj ko zahtevajo novi gospodarski ukrepi od vseh nas čiste račune, očrkivamo pomanjkljivosti tudi v socialnem in zdravstvenem zavarovanju. Ugotovitve so zaskrbljujoče, govore pa pretežno o preveliki razsipnosti. Med drugim tudi o tem, da porabimo več sredstev, kot jih zbere Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu!

Zadnje dni je bilo več posvetovanj, na katerih so zahtevali omejitev potrošnje. Tako posvetovanje so organizirali 23. julija za predstavnike organov upravljanja iz zdravstvenega doma, bolnišnice, zdravilišča in nekaterih drugih zdravstvenih ustanov v novomeški občini. Direktor Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Zvone Šušteršič je udeležence seznanil z dejanskim stanjem soci-

alnega in zdravstvenega zavarovanja in nanizal vrsto predlogov za izboljšanje problemov.

Med drugim je direktor Šušteršič dejal, da skladi zdravstvenega in socialnega zavarovanja poslujejo z izgubo, ki pa se bo najbrž do konca leta še povečala. Podatki povedo, da so imeli ti skladi v letošnjem prvem polletju za 125 milijonov dinarjev večje izdatke kot do-

hodke. Sredstva niso dotekala predvsem v sklad socialnega zavarovanja, katerega plačniki so zaposleni.

Očitno je, da dosedanje trošenje sredstev ni temeljilo na gospodarskem računu. Sredstva smo zapravljali prekomerno in neodgovorno. Napake so bile v samem zavodu, v podjetjih, velikokrat pa so se kopičile ob nedoslednosti zdravstvene službe. Strokovnemu delu zdravstvene službe na splošno ni kaj oporekati, vendar le kaže tukaj povedati kakšno besedo več o pomanjkljivosti. Primerj namreč kažejo, da so zdravniki često preradi ugoditi zavarovancem, jih šiljali na bolovanje, zdravljenje, k specializistom in podobno. Take odločitve so bile nemalokrat dvomne, kar bi lahko preverili s strožno diagnozo. Tako je zdravniška komisija, ki jo je poslal zavod za socialno zavarovanje, samo ob enem pregledu oz. kontroli izločila iz staleža bolnih 657 zavarovancev! Prevelike so tudi številke o porabi zdravil, katerih potrošnja se je v letošnjem prvem polletju povečala za 53 odstotkov kljub temu, da letos ni bilo grupe in podobnih epidemičnih bolezni. Preveč je bilo tudi zdravniških hišnih obiskov in drugih potovanj (prosta izbira zdravnikal), ki so stroške še povečala.

Ko so na posvetovanju luščili probleme in naštevati zaskrbljujoče ugotovitve, so menili, da je neizogibno treba omejiti potrošnjo sredstev socialnega in zdravstve-

nega zavarovanja in tudi zdravil. To pa še niso vse notranje rezerve, temveč se bodo te prikazale, ko bodo odpravljene napake in pomanjkljivosti v dosedanjem gospodarstvu s sredstvi obojestranskega zavarovanja delovnih ljudi. Da bi tudi na tem področju srečno prebruhali težave, ki jih novi gospodarski ukrepi že porajajo, se bo potrebno v vseh delovnih organizacijah uvesti k študiju. Zato razprava o gospodarstvu z družbenimi sredstvi še kmalu ne bo končana.

Po ustanovitvi kluba Posavskih študentov leta 1962 se je število članstva dvignilo od 15 na 100. Udeležba seveda ni polnoštevilna, vendar je precej takih, ki se redno udeležujejo sestankov. Letos je vsak član kluba dobil pismeno vabilo za sestanek.

O kakem posebnem delu ne moremo govoriti, saj je namen kluba posvetovati se o študiju, uspehih in neuspehih. Letos so študentje organizirali brucovanje, akademski ples v Krškem in razne ekskurzije.

Vodstvo si je prizadevalo, da bi bili sestanki čim bolj pestri. Govorili so o štipendiranju in organizirali sestanek s štipenditorji. Orneniti velja, da imajo študentje precej nizke štipendije - če jih sploh imajo! Štipenditorji kažejo vse premalo razumevanja za rešitev tega vprašanja. Mesečni izdatki študenta so 25.000 din, le malo pa je takih, ki imajo štipendijo nad 30.000 din. Anкета

je pokazala, da študentje s štipendijami dobijo od doma le malo denarja, večjih celo nič. Potrebno bi bilo poslati štipendijo tistim, ki je nimajo ali pa jim nuditi podporo. Posojilo, ki ga lahko dobi vsak študent, je trenutno dobrodošlo, vendar ga je treba vračati.

Zadnji sestanek v tem šolskem letu so imeli 2. junija. Gostje so bili sekretar občinskega komiteja ZK tov. Jurkasa, predsednik občinskega odbora SZDL tov. Deržić in inž. Filipčić, ki je govoril o turizmu v brežiški občini. Študentje so v zanimanjem sledili predavanju. To je potrdila živahna razprava, saj so z mnogimi vprašanji pokazali veliko zanimanje za razvoj turizma v domači občini.

Siclenič so, da bodo v naslednjem šolskem letu vsak mesec organizirali predavanje in tako popestrili delo kluba. B. K.

Zdravstveni skladi niso brez dna!

Pri uporabi sredstev zdravstvenega zavarovanja se da marsikaj prihraniti - Občinski sindikalni svet v Brežicah je predlagal vrsto ukrepov zdravstveni službi in delovnim organizacijam, da bi se poraba zmanjšala

Občinski sindikalni svet v Brežicah se je sestel v soboto, 24. julija, in na seji temeljito prebrskal vzroke za izreden porast stroškov zdravstvenega zavarovanja. Seje so se udeležili tudi predstavniki zdravstvenih zavodov, zavodov za socialno zavarovanje in podjetij. V razpravi je vsakdo s svojega gledišča kritično ocenil nesmotrno uporabo sredstev zdravstvenih skladov in predlagal ukrepe za izboljšanje.

Občinski sindikalni svet je

priporočil delovnim organizacijam, zavarovancem in zdravstvenim delavcem vrsto ukrepov, ki lahko že v kratkem času pripeljejo do razumnejše potrošnje sredstev zdravstvenega zavarovanja.

Zavarovanci sami naj odselej v primerih, ki niso nujni, iščejo pomoč v prostem času. Delovne organizacije morajo navezati stalne stike z zdravstvenimi zavodi in povečati nadzor nad zavarovanci na bolniškem dopustu. Tako bodo najlažje in najhitre-

je preprečile zlorabe na račun bolezni. Marsikje bodo morali v tem smislu dopolniti predpise podjetja. Dolžnost zdravstvene službe pa je, da prav tako spremeni odnos do zavarovancev in bolj kritično presoja, če je pacientu bolniški dopust potreben ali ne. Marsikaj bi se dalo prihraniti tudi pri točnejši obravnavi nesreč pri delu. Do sedaj se je vse preprosto dogajalo, da so v podjetjih priznali za nesrečo pri delu tudi poškodbe doma.

Skrb zaradi vajencev v Brežicah

V brežiški občini je 160 kandidatov za izučitev raznih poklicev - Kdo jih bo sprejel? - Svet za šolstvo priporoča staršem, da otroci, ki so izpolnili šolsko obveznost v nižjih razredih, nadaljujejo šolanje do 17. leta

Ob zaključku letošnjega šolskega leta je v brežiški občini izpolnilo osemletno

šolsko obveznost 482 učencev. Od tega jih je zaključilo osmi razred 299, ostali

pa so izpolnili šolsko obveznost v nižjih razredih: v 7. razredu 94, v 6. razredu 70 in v 5. razredu 19.

120 mladih ljudi, ki letoš z zapuščajo osnovnošolske klopi, se je odločilo za nadaljnje šolanje na drugih učnovzgojnih zavodih. V uk se jih želi vključiti 160, za takojšnjo zaposlitev pa se jih je odločilo 64, 81 jih namerava ostati doma, 75 pa jih bo še naprej obiskovalo osnovno šolo.

Pretrane zahteve ni mogoče upoštevati!

18. maja letos je prišlo do sestanka med predstavnikami občine in lastniki zemlje, potrebne za gradnjo. Vsi prizadejati Ločani, celo tisti, ki jim pomeni zemlja edini vir preživljanja, so bili za to, da prodajajo občini potrebne parcele po 180 do 200 din za kvadratni meter. Zmenili so se tudi, da bo občina plačala škodo na posevkih, če bi začeli graditi prej, kot bi jih pospravili. Le občan K se je uprl. Četudi ima svoj koplje in od zemlje ni odvisen, je v nasprotovanju za oddajo majhnega dela svoje zemlje (gre le za 46 arov od njegovih 13 hektarov) zelo zagret. Ko je bilo že zmenjeno za prodajo, je pripravil lastnik zemlje do tega, da so podpisali pritožbo in jo poslali na občino. Zagrozili so s tožbo in pritožbo v Ljubljani in v Beograd, očitali nezakonitost in še marsikaj...

Še večkrat so občana K. lepo prosili, naj zemljo prodajo, pogajali so se tudi z družinami družinskih članov, a vse zaman. Že po poslani pritožbi si je 14 drugih lastnikov zemlje premislilo in so z občino že podpisali kupoprodajne pogodbe. Graditi kljub temu ni mogoče, ker je K. zemlja v sredini. Zvedelo se je, kaj bi pravzaprav hotel. Meni, da bi mu moral plačati za kvadratni meter njih 500 din!

Svet za šolstvo priporoča vsem staršem, katerih otroci niso napredovali do osmega razreda, da omogočijo svojim otrokom še nadaljnje obiskovanje osnovne šole. Pravico do brezplačnega šolanja imajo do 17. leta. Otrokom bodo starši s tem samo pomagali in jim omogočili lažjo pot do poklica.

V anketi izražene želje absolvencev osnovnih šol najbrž ne bodo uresničene. Zavod za zaposlovanje delavcev je v hudi zadregi zlasti glede vajencev. Dokler ni bilo novega zakona, je kazalo, da bodo iz brežiške občine sprejeli v uk precej vajencev v Ljubljani in drugod, zdaj pa so skoraj povsod dali odklonilne odgovore. V uk bi jih bili še pripravljene sprejeti, nočejo pa prevzeti odgovornosti, da bi jih po izučitvi zadržali v delovnem razmerju.

Pretrano zahtevo občina ne more upoštevati, ker po veljavnih predpisih ne sme za kvadratni meter odkupljene zemlje plačati več kot 200 din.

Zlepa torej ne gre. Upravni organ se je odločil zaradi splošne družbene koristi predlagati razlastitveni postopek za K. zemljo, v katerem pa se plača le 50 din za kvadratni meter. Končno besedo o tem bodo rekli odborniki občinske skupščine, ko bodo odločali o razlastitvi.

PISMA UREDNIŠTVU

Kaj je z zaupanjem 25.000 občanov?

Tovariš urednik,

ko sem bral v zadnji številki Dol. lista prošnjo, ki ste jo objavili v imenu kolektiva uredništva in uprave našega tednika, nisem mogel in ne morem verjeti, da ste primorani prositi vodstva in uprave delovnih organizacij in občinskih skupščin, da poravnajo svoje dolgove, s čimer bi podaljšali življenje našemu medobčinskemu glasniku Dolenjske. Temu listu je dalo zaupnico nad 25.000 občanov, da bi z njegovo pomočjo sledili razvoju Dolenjske in njenega gospodarstva, prave, kulture in pod. Mislim da smelo govorim oz. pišem v imenu teh 25.000 naročnikov, za katerimi je nad 100.000 rednih bralcev našega lista doma in v tujini: obsojati je treba iste organizacije in občinske skupščine, ki malomarno opuščajo svojo dolžnost, svoje obveznosti do Dol. lista in do svojih občanov, ki so jih postavili na odgovorna mesta zato, da bodo v službi občanov, a ne občani v njihovi! Kako je mogoče v katerikoli občini, v kateri je vedno kaj novega, da odgovorni ljudje v njej ne bi mislili in vedeli, da so dolžni seznanjati občane prek domačega pokrajinskega lista o vsem, kar se dogaja v občini? Od Dolenjske sem oddaljen že 45 let in me še vedno zanima, kaj se dogaja doma. Zlastno je, da mora zaradi malomarnosti (oprostite izrazu, a ne najdem drugega) nekaterih občinskih skupščin naš tednik puščati polovico novic in ukrepov neobjavljenih, ko nima na voljo potrebnih sredstev. Dolgov, ki jih ima list, niso povzročili novinarji, niti ne redni in stalni naročniki, ki so izpolnili svojo dolžnost do lista, glasila Socialistične zveze. Stetovale bi nekaterim odgovornim ljudem v teh skupščinah, da grede malo izven meja naše domovine, pa naj malo opazujejo, kako v svetu pripravljajo lokalne časopise tako občine, okraji in sindikalne ali športne organizacije.

Torej: vsakomur svojo odgovornost, svojo dolžnost, našemu Dolenjskemu listu pa njegovo čast, da ne bo v bodoče prosil, ampak opozarjal, da obljuba dela dolga in da dolg mora biti plačan. Plačani pa so tudi ljudje, da izvršujejo svoje dolžnosti do občana, ki jih plačuje, ena izmed teh dolžnosti pa je tudi odgovorna skrb za izpolnitev sprejetih obveznosti do domačega glasila!

JOŽE MARTINCIC, rojak iz Francije, zdaj na oddihu v Šmarjeških Toplicah

Ostanimo zvesti Dolenjskemu listu!

Tovariš urednik,

z nezadovoljstvom pišem tele vrstice. V mislih imam odgovornost ljudi v nekaterih občinskih skupščinah in še kje, ki kažejo tako slabo ravnanje za svoj tednik.

Menda smo vsi enotnega mnenja, da nam je pokrajinski tednik potreben. In če nam je potreben, nam ne more biti vseeno, ali izhaja na 8 ali 16 stranic. Vsaj tako mislimo mi, bralci Dolenjskega lista. Na tednik smo se navezali. Vsak četrtek ga ne strpno pričakujemo. List je ogledalo naših krajev, življenja in vsega, kar se dogaja v našem času.

Nepopravljiva škoda bi bila, če bi moral list zaradi pomanjkanja denarnih sredstev prenehati z izhajanjem. Škoda pa je že zdaj, ker izhaja v tako skrócnem obsegu. Seveda, tudi kolektiv uredništva in uprave Dolenjskega lista bo moral poiskati notranje rezerve, mi, bralci in naročniki, pa bomo morali, če ne bo šlo drugače, nekaj primakniti k sedanji naročniki. Vsekakor pa je zdaj najvažnejše, da ostanemo zvesti listu v sedanjih težavah, ta nam bo vračal naše razumevanje s prijetnim čtivom.

Tako. Tole sem imel na srcu, tovariš urednik, da ti povem in vam, dragi bralci in naročniki Dolenjskega lista.

KAREL ORAZEM, Vinca, p. Sodražica

Zakaj v Črnomlju ne morejo graditi šole?

Gradnjo nove osnovne šole v Črnomlju zavira tovariš K. s tem, da noče odprodati del svoje zemlje. Vsi drugi prizadejati lastniki so z občino že podpisali kupoprodajne pogodbe in pravijo tako: Leopold Gorupič: »Strinjam se z gradnjo šole, zato se prodaji zemlje ne upiram. Pa tudi dobro plačajo!« - Alojzija Jerman: »Od zemlje živim, a vseeno jo bom prodala. Šola je bome potrebna!« - Hutar: »Če hočemo imeti šolo, se moramo zemlji odpovedati. Ne morejo je postaviti v zraku!« - Podobno mislijo tudi drugi, le eden jo reže po svoje navkljub vsem prizadevanjem šole, občine, organizacij in prebivalstva...

Da je Črnomlju nujno potrebna nova osnovna šola menda ni treba posebej dokazovati, ker je to vsakemu domačinu dobro znano. O gradnji sanjajo že več let, vendar je šele pred meseci prišlo tako daleč, da so se za novo šolo lahko odločili. Ko so gradbeni strokovnjaki skupno s predstavniki šolstva

pregledovali primerna zemljišča v vsem Črnomlju, so se odločili za lokacijo v Loku. Zakaj?

Zaradi smotrne razporeditve učencev, zaradi tega, ker je Loka bližje rudarskemu naselju Kanižarici, ker je po urbanističnem načrtu predvideno, da se Loka zazida in sploh, ker je v Loku najpri-

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Lado Perfoja, Betka Plaznik, Marija Čejan, Marija Adamič, Valerija Železnikar, Anica Boljka, člani kolektiva SDK Novo mesto; Ivan Jakše, Bojan Čeh, člana kolektiva Novoteks Novo mesto; Stefanija Viro, Marija Brezar, člani kolektiva Beč, obrat Mirna peč; Ivan Vovk, Stane Kavšek, Ludvik Grivec, Tone Bojanc, Franc Kocjan, Valentin Levstik, Franc Nagelj, člani kolektiva Krojač Novo mesto; Dušan Rustja, invalidski upokojenec iz Novega mesta; Alojz Fink, član kolektiva Pionir Novo mesto; Ana Bobič, članica kolektiva Expres - Delikatosa Novo mesto; Mirko Ferbežar, član kolektiva Iskra Novo mesto; Jože Pencar, član kolektiva Krojač Novo mesto.

Franc Pureber, dijak ekonomske srednje šole v Novem mestu; Franc Oberč, Jože Pureber, Martina Flaša, Marija Medoš, člani kolektiva Splošna bolnica Novo mesto; Anton Hrvojič, Kazimir Vurošič, Alojz Košir, Tilka Škrbec, Marjan Klančar, člani kolektiva Opekarna Zalog; Jože Kosmrlj, član kolektiva DMV Novo mesto; Janez Gazvoda, iz obrtnega podjetja Ela Novo mesto; Bogdan Stanešič, Franc Kraševac, Dane Rifelj, Vladimir Kuslič, člani kolektiva Elektro Novo mesto; Marija Kraševac, gospodinja iz Podgora.

Gnusen zločin pri Gabru

Iz prevelike hitrosti v obrat

1. avgusta je na cesti pri Ratežu poškodoval svoj osebni avto Zastava 750 Anton Cekula iz Novoga mesta, ko ga je zaradi prevelike hitrosti pri srečanju z nekim vozilom zaneslo preveč v levo. Po nesreči, ki je terjala 150.000 dinarjev grotne škode, je bilo Cekulino vozilo obrnjeno v obratno smer.

Trčenje za 3 milijone

Tomu Skrinar se je 31. julija peljal po avtomobilski cesti v osebem avtu nemške registracije, v Zagreb, kamor je bil namenjen, pa ni prispel. Ko je pri Korentki prehitel tovornjak s prikolico, je prišel naproti tovornjak iz Ljubljane (voznik Miroslav Frelih), v katerega se je Skrinar zaletel. Ranjenega Skrinarja so odpeljali v bolnišnico, materialno škodo pa so cenili na 3 milijone dinarjev.

Kolesar padel na pesku

Janez Cukanja, 70, iz Gor. Brezovice pri Sentjerneju, se je 31. julija zvečer peljal s kolesom skozi Gor. Gradišče, pa je zapeljal na pesek in padel.

Tovornjak zbil motorista

Na cesti pri Ponikvah je tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Franc Udovič iz Postojne, 29. julija zvečer med prehitvanjem zadetel motorista Janeza Mislaja in ga zbil po cesti. Motorist si je zlomil ključnico, dobil pretres možganov in se lažje ranil tudi po drugih delih telesa, tako da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Nepravilno srečanje

Zaradi nepravilnega srečanja v nepreglednem ovinku, sta se 29. julija na cesti v Srednjih Lakencih zaleta osebnata avtomobila, ki sta ju vozila Jože Zeleznik s Trebelnega in Otmar Meglič iz Zabe vasi. Škode je za blizu 200.000 dinarjev.

Drobilec za dve uri ustavil promet

28. julija zjutraj se je na križišču Partizanske in Volčičeve ulice v Novem mestu prevrnila drobilec, ki ga je vlekli tovornjak z voznikom Francem Zaletlom. Na klanecu se je zlomila vlečna os, drobilec pa se je odtrgal in se prevrnil, zavoljo česar je nastala za 2 milijona dinarjev škoda. Promet je bil dve uri ustavljen.

Vino odteklo po cesti

2. avgusta se je na gorjanski cesti pri Jugorju prevrnila polna cisterna vina, ki jo je tovornjak s prikolico podjetja SLOVENIJA VINO (voznik Albin Babnik) peljal proti Metliki. Med menjavo prestav na motorju je vozilo dobilo nepričakovano večjo hitrost, ki je voznik ni utegnil zmanjšati. V tej dirki s hitrostjo se je cisterna prevrnila, vse vino pa se je izlilo na cesto. Grotno škodo cenijo na 4 milijone dinarjev.

Junec preprečil vožnjo

26. julija popoldne je padel po cesti v Gribljah pri Cрномlju motor, s katerim sta potnikoma Alojz Šimc in njegova žena. V vozilo se je pogledal junec, ki je pobegnil gospodarju, ko je napajal živino. Potnika sta se lažje ranila, na motorju pa je za 10.000 dinarjev škoda.

22-letni Anton Grčman iz Malih Dol je priznal sadistično dejanje, med katerim je hudo telesno poškodoval 21-letno sovaščanko M. Z. - V Trebnjem so miličniki aretiranega storilca komaj zaščitili pred razjarjeno množico, ki je zahtevala takojšnjo kazen

Daleč naokrog so se ljudje zgrozili, ko so zvedeli, kako nečloveško se je znesel Grčman nad dekletom, ki se mu ni pustilo posiliti. Cesar ni dosegel zlepa, si je hotel nasilnež namreč pridobiti z nožem. Med podivjanostjo je dekle, s katerega je prej strgal obleko, nekajkrat zabodel v trebuh z nožem, nato pa mu odrezal še dojki. Sadistični storilec tako ni samo znel dekletovega telesa, temveč je spravljal na konec nitke tudi mlado dekletovo življenje. — Ko so organi TNZ, ki so že ponoči odšli na kraj zločina, naslednji dan Grčmana prijeli, so ugotovili na njem polno prask in različnih poškodb, kar jim je samo potrdilo, kako obupno se je dekle otepalo nasilnega napadalca in se pred njim branilo, kar je le moglo.

Zločin se je pripetil 28. julija ob 21. uri na poti skozi gozd, pri Malih Dolah pol ure za tem, ko sta z večernega vlaka na postaji v Velikem Gabru izstopila Anton Grčman in M. Z. Iz Ljubljane, kjer sta zaposlena, sta se pripeljala vsak v drugem vagonu. M. Z. je takoj po izstopu z vlaka pospešila korake proti domu, Grčman pa ji je sledil. Med potjo s postaje je vzel iz aktovke nož in ga vtaknil v žep. Načrt za posilstvo je imel že pripravljen. Ko je Grčman došel dekletu, ga je takoj začel nadlegovati in ga hotel pripraviti do tega,

Bo mešetarjem odklenkalo?

Medobčinska inšpekcijska služba sicer dosledno preganja nedovoljeno trgovanje, vendar na področju metliške občine, kjer je tega največ v vsej republik Sloveniji, ne uspe vsem mešetarjem in prekupčevalcem stopiti na prste. Nekateri ljudje smatrajo nedovoljeno trgovanje za svoj poklic, opravljajo pa ga zvečine na metliškem živinskem sejmu.

Kljub temu, da je bilo že več mešetarjev kaznovanih z razmeroma visokimi kaznimi od 3.000 do 45.000 din, nedovoljena trgovina še ni zadržana. Sklenjeno je bilo, da bodo v prihodnje pristojni organi še ostreje in učinkoviteje okrepili.

da bi se mu zlepa vdalo. M. Z. je to seveda odločno odbila in se mu iztrgala iz pesti. Tedaj je Grčman pobesnel in z vso močjo napadel. Kljub krčevitemu odporu in otepanju je z dekleta trgal obleko, kos za kosom, in poskušal žrtev čim bolj utruditi. Po kakšnih 80 metrih ruvanja je prvič uporabil nož in z njim nekajkrat sunil dekle v trebuh. Ker še ni dosegel cilja, se je spomnil še strašnejšega načina, kako ukrotiti dekle. Zverinsko je napadel žrtev in dekletu odrezal dojki. Kdo ve, kaj bi še bilo, če mu ne bi tedaj dekletu iz rok izšlo noža. Medtem ko je Grčman z vžgalico iskal nož, je ranjena in vsa v krvi M. Z. z zadnjimi močmi stekla proti domu ter se skrila za vaško kapelico v Malih Dolah. Grčman, ki je kmalu opazil, da mu je žrtev pobegnila, je stekel proti vasi po bližnji. Dekletu so že močno pošle moči in se je z zadnjimi napori pogladilo proti domačemu pragu, ko je storilec spet planil, da bi dokončal svoje zverinsko dejanje. Zelo poškodovano in utrujeno M. Z. so takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico, Grčman pa se je skrnil v gozdu. Ko ga je naslednji dan domov prignala lakota, so ga ob 14.30 aretirali.

Anton Grčman je preiskovalnim organom v Novem mestu takoj priznal zločin. Povedal je, da je nameraval dekle posiliti že pred tedni, kar pa mu je preprečila okoli-

ščina. Prav tedaj, ko je zgrabil žrtev, se je mimo pripeljal motorist, to pa je seveda dekle izkoristilo in ušlo. Jezen, ker se mu ni prvič posrečilo, je dejanje tokrat bolje pripravil.

Ko so nasilneža prignali v Trebnje, bi ga množica steptala v prah, če bi ga ne bili zaščitili miličniki. Iz vrst razjarjenih ljudi so prihajali tudi takile vzkliki: »Milo za drago, kar nam ga izročite! — Nobena kazen ni prehuda! — Zdati bo pa res treba doštukati kazenski zakonik, da bi lahko sodili temu zločincu!« Itd. Ogorčenje še ni utihnilo, javnost pa zahteva najostrejšo kazen.

Anton Grčman je bil zaradi poskusa posilstva že kaznovan v preiskavi, ki se nadaljuje bodo zbrali detajlne okolnosti, ki so fanta privedle do nečloveškega in sadističnega dejanja, kakršnih še ni v domačih kriminalističnih zapiskih.

Sele prejšnji četrtek čez dan se je življenje v Novem mestu in njegovi najbližji okolici spet pomirilo in vrnilo v stari tir: nevarnost spritke eksplozij in požara v bližini mesta je namreč v sredo povzročila skoraj paniko, na vsak način pa precej škode in razburjenja.

Kako je prišlo do nesreče, strokovnjaki še raziskujejo in ugotavljajo. Prav gotovo večina tega ne bo res, kar pripovedujejo iz nevednosti ali nemarnosti posamezniki v Novem mestu. Res pa je, da so prebivalci mesta prejšnjo sredo dopoldne vznemirili najprej posamezni, potem pa vedno pogostejši poki in eksplozije v okolici Novega mesta. Več močnejših eksplozij je dalo slutiti, da se gasilci in vojniki krepko borijo z nastalo nesrečo, čim pod Gorjanci pa je naznanjal slabe vesti. Kmalu po 14. uri

Remiha, da je vpisal lažne podatke v zaključni račun in sestavljal lažno bruto bilanco za I. tromesečje leta 1964. Pred sodiščem je Remih izjavil, da je večkrat zahteval točno evidenco in drugačno poslovanje, a da ga Bostičevi in Komočar niso ubogali.

ZASLUŽENA KAZEN

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu je pod predsedstvom sodnika Toneta Belca zaslišal številne priče in po zbranim dokaznem gradivu razglasil naslednjo sodbo: Olga Bostič 3 leta strogega zaporja in povrnitev 3.428.000 din oškodovanemu podjetju Hotelu Srečni v Krškem; Andrej Komočar 1 leto in 2 meseca zaporja ter plačilo 790.300 din odškodnine; Dragica Bostič 1 leto zaporja, pogojno za 2 leti, in povrnitev škode v znesku 567.800 din. Računovodja Ivan Remih je bil obsojen na 8 mesecev zaporja, pogojno za dobo dveh let. Razen tega sta bila Olga Bostič in Andrej Komočar obsojena na dveletno prepoved opravljanja poklica, v katerem bi lahko samostojno razpolagala z družbenim premoženjem.

RACUNOVODJA SE JE DAL PREPRICATI

Olga Bostič je vedela, da stoji že z eno nogo v zaporu, saj je tako poslovanje trajalo 8 let; zato je nagovorila honorarnega računovodjo Ivana

Rudolf Rogina, 44-letni polkvalificirani delavec s Rožanca, oče treh otrok v starosti od 7 do 16 let, je že več let delal pri istem stroju. V torek popoldne je nastopil delo v drugi izmeni. Pri obdelovanju lesa na krožni žagi mu je pomagal nekvalificirani delavec in vse popoldne sta žagala hrastovino kot običajno.

Zvečer ob 21.05 je nenadoma Rogina zadela 160 cm dolga, deloma že prerezana deska v prsni koš. Padel je na tla, prosil vode in rekel: »Fantje, z menoj ne bo nič!« Takoj zatem se je onesvestil in čez 15 minut izdihnil. Deset minut po nesreči je že prišel zdravnik, nekaj trenutkov za njim tudi direktor podjetja s svojim avtomobilom, da bi ponesrečenca odpeljal v bolnišnico, a pomagati ni bilo več mogoče.

O nesreči so takoj obvestili pristojne organe. Miličniki in delovni inšpektor iz Novega mesta so vso noč ugotavljali, kako je prišlo do Roginove smrti. Ze zjutraj naslednjega dne so napisali v zapisnik nekako takole: Deloma je do nesreče prišlo po Roginovi krivdi, ker

Črna zastava na „Zori“

- V torek se je smrtno ponesrečil Rudolf Rogina, delavec pri krožni žagi v novoem mestu
- v obratu črnomaljske ZORE — Kaj so doslej ugotovili?

je potisnil desko namesto po mizi krožne žage preko razporednega klina pod zaščitno kapo na žagin list, od tam pa jo je z veliko silo vrglo nazaj. — Ugotovili so tudi, da do nesreče ne bi prišlo, če bi bila varovalna kapa na stroju nameščena po veljavnih predpisih. Natipkani na list papirja, oviti v lep polivinilast ovitek, so bili varnostni predpisi pripeti ob stroj, delavec pa je mrtev ležal na tleh!

Delovski svet ZORE je dan po nesreči sklenil oskrbeti pokojnemu dostojen pogreb in določil družini ponesrečenca denarno pomoč. Kdo je pravzaprav kriv, da Rudolfa Rogina ni več, pa bo pokazala nadaljnja preiskava in razprava pred sodiščem.

- Nesreča v ZORI je ponoven opomin vsem delovnim organizacijam, da je treba zaščititi pri delu dosledno
- izvajati kot zahtevajo predpisi. Samo govorjenje o tem, ● prepričevanje in pisana navodila očitno niso dovolj!

Konec preplaha v Novem mestu

in okolici

Vojaškimi gasilci so po magali z vso prizadevnostjo tudi novomeški ter ljubljanski poklicni in nekateri domači prostovoljni gasilci. Uspešno jim je pogasili požar v dveh skladiščih, njihovo okolico pa so v dneh po požaru začeli temeljito čistiti, da ne bi prišlo do kake nove nesreče. Zvečer na dan nesreče so pogrešali štiri vojake, nekaj gasilcev pa je bilo lažje poškodovanih. — Kot doslej poročamo, da tako velikega razburjenja v Novem mestu v povojnih letih že zlepa ni bilo kot prejšnjo sredo popoldne, na vso srečo pa težka nesreča le ni povzročila niti stotinko tega, kar so napovedovali zmedeni posamezniki.

Osemdesetletnica s podplutbami

Bil je navaden, vendar malo bolj vroč julijski dan kot navadno, ko se je osemdesetletna žena Marija Škoda peš vračala z opravkov v Novem mestu. Doma, v Jedinščici 60, se je po krajšem oddihu kot vedno lotila priložnostnega opravila. Tokrat je krmila kokoši in postorila še nekaj manjših poslov za domače živali, ki jih ima rada. Ko je tako sedela pred hišo, pa je od nekdaj priteklo dekletce gospodinje Tine Cimprič in jo začelo suvati v hrbet. Starica je negodovala in opozarjala otroka, naj tega ne počne nje. Ko je to slišala otrokova mati Tina, je osemdesetletni ženič tako dokazala, da je sama in samo ona upravičena odločati, kaj lahko njen otrok počne. Da bi »zaščitila« svoje dekletce, se je Tina takoj lotila dejanja. Nečloveško se je znesla nad starko in jo obsula z udarci po rokah in telesu, za nameček pa ji je še prepovedala jemati vodo iz hišnega vodnjaka. Starka, ki ji je nesreča zgodila tudi po tej plati, bi morala poslej vodo nositi 800 metrov daleč Cimpričeva, ki je očitno iskala priložnost, da bi izrazila ne-

zadovoljstvo, ker ima »tvoja oseba« v hiši, pa še ni pomislila na premirje. Marija Škoda, polna podplutb in ponižanja, se je takoj zatekla po pomoč v Center za socialno delo, kjer dobiva podporo kot žrtev fašističnega nasilja — za sinom, ki ji ga je vzela vojna. Zdravnik jo je pregledal in poškodbe označil kot blažje telesne poškodbe težjega značaja. »Včasih je bila tista hišica v Jedinščici naša. Kasneje jo je sin prodal, meni pa izgovorni pravico, da do smrti živim v njej. Toda nikoli nisem mislila, da se mi bo na stara leta kaj takega primerilo,« je tožila starka pred dnevi v našem uredništvu, kazala podplutbe in s solzami v očeh iskala zaščito družbe pred surovostmi mlade in močne gospodinje v hiši št. 60 v Jedinščici. Javnost, upravičeno ogorčena ob nasilju nad starimi ljudmi, pričakuje, da bo zadevo naposled rešila — starki v dobro — roka pravice.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

Zadeva Komočar pred sodiščem

Olga Bostič, Andrej Komočar in Dragica Bostič so bili obsojeni zaradi velikih poneverb v gostišču KOMOČAR v Krškem, honorarni računovodja pa zaradi tega, ker je skušal nepošteno poslovanje prikriti

Mnogo prahu se je dvignilo v Krškem, ko so lani odkrili milijonske poneverbe v Komočarjevi gostilni, sicer znani po solidni postrežbi. Pretekli mesec pa je bila razprava pred Okrožnim sodiščem v Novem mestu. Olga Bostič, poslovodkinja zakupnega gostišča, se je morala zagovarjati zaradi več kaznivih dejanj. Več kot 3.400.000 din je poneverila s tem, da je več let jemala v gostišču zase, za dva otroke in moža vso prehrano, kavo in razne pižlake ter odredila, da so njeni materi dajali vsak dan najmanj liter vina.

Skupno z Andrejem Komočarjem, upravnikom gostišča, sta tudi zlorabila svoj položaj. Nabavljala sta večje količine raznih pižak in jih nato prodajala za svoj račun, pri čemer sta oškodovala gostišče za 4.597.000 din, medtem ko je za nadaljnjih 5.232.000

din nastalo razlike med nabavnimi in prodajnimi cenami, katerega znesek Bostičeva tudi ni mogla povsem opravičiti. Novo kaznivo dejanje je obtoženka storila s tem, ko je računovodjo Ivana Remiha nagovorila, da je sestavljal lažni zaključni račun in lažnivo bruto bilanco, da bi tako zadevo javnosti prikriji. Razen vsega tega je Olga Bostič še kupovala tujo valuto (marke in dolarje).

V glavnem je na razpravi vse to priznala, vendar je izrecno poudarjala, da je najmanj 8.734.000 din porabila za investicije v lokal ter tudi navedla za katera dela.

KADILI IN PILI SO ZASTONJ

Upravnik gostišča Andrej Komočar je več let jemal cigarete, ne da bi jih plačal, prav tako je pil, če je bil

žejan. Nekoč je vzel celo 50 zavitkov cigaret Opatija in 50 zavitkov Sport filter, 2 kg lešnikove čokolade in sodček žganja. Od dnevnih izkupičkov si je postopoma prilastil 100.000 din gotovine, vsega skupaj pa si je protipravno nabral 790.300 din.

Tudi Dragica Bostič, natakarica, je kadila in pila zastonj, mimo tega pa še dajala otrokom poslovodkinje napolitanke, čokolade in druge sladkarije. Samo v juniju 1964 je vzela 65.000 din gotovine. 567.800 din znaša njena poneverba, deloma v osebno korist, deloma v korist otrok Olge Bostič.

RACUNOVODJA SE JE DAL PREPRICATI

Olga Bostič je vedela, da stoji že z eno nogo v zaporu, saj je tako poslovanje trajalo 8 let; zato je nagovorila honorarnega računovodjo Ivana

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 6. avgusta — Vlasta Sobota, 7. avgusta — Kajetan Nodelja, 8. avgusta — Miran Ponedeljek, 9. avgusta — Janez Terek, 10. avgusta — Lovrenko Sreda, 11. avgusta — Veseliko Četrtek, 12. avgusta — Klara

ČESTITKI

Dragi mami Anici Hudoklin iz Dobravice pri Sentjerneju želji za god mnogoveselja, zdravlja in sreče sinu Jože, ki služi vojaški rok v Novem Sadu.

Slavku Plavec čestita za uspešno opravljen diplomski ekonomski fakulteti žena Marija in sin Aleš.

PROGLASILA

PRODAM enostanovanjsko pritrjeno hišo v Luki pri Črnomlju. Marija Plut, Loka 8, Črnomelj. PRODAM KOVACNICO v dobrem stanju, primerno za preureditev v stanovanje. Pani Obrč, Dol. Teška voda 4.

UGODNO PRODAM motor Horex Regina 400. Ključar, Grotna vas 12, Novo mesto.

PRODAM več diesel in bencinskih motorjev od 6-12 KM. Anton Hutar, Rožni dol 8, Semčje.

PRODAM skoro nov voz samca in teški voz. Janez Kosec, Vel. Brusnice 72.

ZARADI SELITVE UGODNO PRODAMO kavč, kuhinjsko omaro, vod. mis in drugo pohištvo. Ropas, Novo mesto, Maj vrti 2.

KUPIM kozolet dvojni v dobrem stanju. Naslov v upravi lista 702/65.

KUPIM manjšo vinski stiskalnico (do 50 l). Naslov v upravi lista 704/65.

1. AVGUSTA sem izgubil moško zapetno uro od Soteske do Podhoste. Poštenega najditelja prošim, da jo proti nagradi vrne. Fink, Podhosta 27, Dol. Toplice.

TAKOJ ZAPOSLIM mizarskega pomočnika ali priučenega mizarja. Vinko Kamin, Ljubljana, Hrvatski trg 5.

GOSTILNISKI LOKAL vzamem v najem kjerkoli na Dolenjskem. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Gostilnac«.

PRODAM MOPED in štedilnik »Gorenja«. Naslov v oglašnem oddelku (714/65).

LOČEN UPOKOJENEC z lastnim stanovanjem 1500 žensko — gospodinjstvo od 40 do 50 let, po možnosti z lastno pokojnino. Do smrti ji nudim enosobno stanovanje. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Mirno življenje«.

PRODAM MOTORNO KOSILNICO znamke »Ilos, malo rabljeno, s tremi priključki. Kovač, Bršljin 21, Novo mesto.

ZDRAVILNICE ROGAŠKA SLATINA — Pri zdravilnem hemeroldov (zlate žile) je prvi pogoj redno iztrebljanje. S tem ublažite bolečine in krče. Prijetno učinkovito sredstvo za to je rogaški »Domate vrec«. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri trgovskem podjetju »Himalajnik« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-158.

KINO

Brežice: 6. in 7. 8. ameriški film »Patrola smrti«. 8. in 9. 8. mehiški burjni film »Pesem za

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 23.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00

PETEK, 6. AVGUSTA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.30 Iz narodne zaščitnice. 10.35 Naš podlistek: Stanek z Ilifom in Petrovom. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slovenski in drugi jugoslovanski samospeli. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dušan Modič: Nova vzgojna oblika krompirja za sadno drevje. 14.05 Odmevi naših krajev. 15.25 Zabavni intermezji. 15.30 Rado Simoniti: Kolednica mladinskih brigad. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestror zabavne glasbe. 20.30 Zborovske skladbe Blaža Arničja. 21.00 Četrto ure z ansambli Jožeta Privška. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.10 Za ljubitelje jazza.

SOBOTA, 7. AVGUSTA: 8.05 Domače pesni in napevi. 9.00 Počitniško popotovanje od strani strani Ilie Otter: Limončki iz ulice morskoga psa — III. 9.30 Koncert tujih pihalnih godb. 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Tenorske arije iz oper Giuseppe Verdija. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Ferčelj: Kako vzgojiti plemenitih bikov in telce. 14.05 Dva umetnici: pianistka Mirka Pokornja in violončelnik G. Netze. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezji. 15.30 Nantopata zbor: SKUD »Tine Robanca p. v. Franceta Fergerja in moški

karabini. 10. in 11. 8. jugoslovanski film »Izdajalec«. Črnomelj: 6. in 8. 8. italijanski barvni film »Siegfried«. 10. in 11. 8. nemški film »Parada Slagterja«. Dol. Toplice: 7. in 8. 8. italijanski film »Čočarja«. 11. 8. angleški film »Žena v domači halji«. Kostanjevica: 7. 8. ameriški barvni film »Ko zvonijo zvonovi«. 8. 8. ameriški film »Avanture Ciska Kida«. 11. in 12. 8. francoski film »Nepredvideno«. Mokronog: 7. in 8. 8. španski film »Greh ljubezni«. Novo mesto: »Krkas«. 5. in 6. 8. italijanski film »Roke nad mestom«. 7. do 9. 8. češki barvni film »Revolveraš iz Arizonat. 10.

in 11. 8. italijanski film »Oml-krona«. Predgrad: 8. 8. film »Pred sončnim zahodom«. Ribnica na Dol.: 7. in 8. 8. mehiški barvni film »Jaz, pustolovec«. Sevnica: 7. in 8. 8. francosko-italijanski film »Preganjani ljubimci«. Sodražica: 7. in 8. 8. italijanski film »Lepi Antonios«. Stara cerkev: 7. in 8. 8. ameriški barvni film »Pot v sredino zemlje«. Straža: 7. in 8. 8. ameriški film »Dželat iz Nevade«. Trebnje: 7. in 8. 8. jugoslovanski film »Operacija Ticiani«.

Ban, električar iz Pieterja, je padel s kolesom in dobil poškodbe po glavi; Veljko Banda, zobozdravnik z Bizeljskega, je dobil pri avtomobilski nesreči poškodbe prsnega koša.

OBVESTILA

Obvestilo o izletu

Društvo upokojencev Novo mesto bo priredilo 17. avgusta 1965 za svoje člane enodnevni izlet na Pohorje. Razen Pohorja si bomo ogledali še Celje, Novo Velenje, Maribor in Rogaško Slatino. Prijave in predplačila bo sprejemal tajnik društva 9., 10. in 11. avgusta v dopoldanskih urah v društveni pisarni.

Obvestilo

Zdravstvenega doma v Novem mestu

Protituberkolozni dispanser Zdravstvenega doma Novo mesto od 9.8. do 14.8. ne bo posloval zaradi čiščenja prostorov.

Motorist z zlomljenim prstom

Ko sta se 25. julija zvečer peljala na mopedu iz Metlike proti Suhorju, je Alojzija Bajca iz Goriske vasi pri Skočjanu in Stanka Maškeča zaneslo s ceste. Zdrčela sta po nasipu in treščila v drevo. Sunk je bil tako močan, da sta oba podlegla. Škoda na mopedu so ocenili na 50.000 dinarjev.

Zakaj so potrebni rentgenski pregledi?

Tuberkuloza je za človeka še danes ena izmed zelo nevarnih bolezni. Huda ni samo zarači tega, ker še vedno toliko ljudi za njo umrje, ampak tudi zato, ker je zelo dolgotrajna in s tem bolniku samemu, kakor tudi njegovi družini prinaša mnogo trpljenja. Pravimo pa tudi, da je tuberkuloza od vseh bolezni najbolj zahrbtna, ker poteka v začetku brez bolečin in s takimi telesnimi težavami, da jih največkrat spregledamo. Rayno zato človek, ki je obolen za tuberkulozo, skoraj vedno prepozno opazi, ča je bolan, čeprav so v pljučih nastale že hude krvaveče rane.

Morda si se ti tudi že okužil in nisi zdaj v sebi to zavratno bolezen, ki je morda šele v svojem začetku, ker ti ne povzroča še nobenih bolečin. Množični rentgenski pregledi (FLOUROGRAFIJA), ki bodo tudi v tvojem kraju, ti dajo priložnost, da se prepričaš o svojem zdravju. Preglede bo opravljal s svojimi ekipami INSTITUTE ZA PLJUČNO TUBERKULOZO — GOLNIK.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Tržišče

Julija ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Umrla sta: Matevž Močnik, kmet iz Gabrijel, 72 let, in Frančiška Močnik, gospodinja iz Gabrijel, 70 let.

Matični urad Vas Fara

Julija ni bilo rojstev, niti porok. — Umrlji so: Ludvik Azman, majar JLA iz Reke, 40 let; Marija Rački iz Banja Loke, 83 let; Anton Majetič iz Kostela, 97 let, in Jože Majetič iz Vimola, 80 let.

Matični urad Brestanica

Julija ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročili so se: Martin Mirt, delavec iz Lokve, in Terezija Serbec, uslužbenka z Vel. Kamna; Martin Cinžar, tkalec iz Rasteta, in Helena Ašič, gospodarska pomočnica s Senovega; Stefan Kranjc, pek iz Dovškega, in Antonija Stritar, uslužbenka iz Brestanice. — Umrlji so: Antonija Klavžar, učiteljica iz Lokve, 87 let; Pavla Šoln, gospodinja iz Armeškega, 51 let, in Frančiška Hlaj, učiteljica iz Brestanice, 86 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Milka Hotevc iz Gornjih Lakovnic — Jožeta, Anica Planinc iz Svibnika — Klavdija, Jožica Stežinar iz Črnomolja — Simono, Alojzija Rangus iz Gornjega Gradisca — Darinko, Pepca Korasa iz Gabrja — Danijelo, Marija Berkopec z Gornje Težke vode — Antona, Dragica Suljarda iz Zaloge — Dragico, Olga Jevnikar iz Dolnje Nemške vasi — Majdo, Jožeta Martinič iz Gornje Straže — Renato, Ana Lisec iz Dragošev — Anico, Slavka Blagojevič iz Zaloge — dečka, Marija Plut iz Stranske vasi — dečka, Anica Verbič iz Krmelja — deklčo, Albin Tekavčič iz Lazne — deklčo, Marija Bahor z Goleka — dečka, Jožica Ravbar iz Mirne peči — dečka, Marija Blatnik iz Hlin — deklčo.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Zalec iz Ljubljane — Anico, Danica Šavrič iz Vukovskega — Marinko, Frančiška Habinc iz Krškega — Bojana, Stanka Pernišek iz Sentienartar — dečka, Tilka Kuhar iz Sevnice — Bojana, Lucija Kočnar iz Gaberja — Suzano, Dobriča Sekulovič iz Brežice — deklčo, Jožica Kolman iz Sevnice — Andreja.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Terezija Predanič, gospodinja iz Zg. Orebač, je padla s ko-

zvo. 15.30 Poje Učiteljski pevski zbor Emil Adamič. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Pol ure z orkestrom Ray Conniff. 20.00 Izbrali smo za vas. 21.05-23.00 Skupni program JRT — Studio Zagreb. Z letošnjega festivala v Dubrovniku.

TOREK, 10. AVGUSTA: 8.05 Od melodije do melodije. 9.00 Počitniško popotovanje od strani strani Ilie Otter: Limončki iz ulice morskoga psa — IV. 10.15 Scene iz opere Hovanščina M. Musorgskega. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Lucijan Marija Skerjanc: Gazele — sedem orkestralnih pesnitve. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Pogar: Tudi privesnice naj dajo veliko mleka. 14.05 Skladbe Josepha Haydna. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezji. 15.30 V terek na svidenje. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Slovenski vokalni solisti, orkestri in ansambli zabavne glasbe. 18.45 Na mednarodnih križopitjih. 20.00 Majhen recital pianista Igorja Dekleve. 20.30 Radijska igra N. V. Gogolja: Mrtve duše. 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 11. AVGUSTA: 8.25 Pri pionirjih naše orkestralne glasbe. 9.00 Svet akoci sončna očala. 9.30 Z orkestri in ansambli zabavne glasbe. 10.15 Dueta iz slovenske in francoske glasbene literature poljeta sopranistka Victoria de los Angeles in baritonist Dietrich Fischer-Diskau. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Drobni odlomki iz Mozartovih oper. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Drago Sabec: Vzroki pogina senčnih praščikov. 14.05 Iz koncertov in simfonij. 15.30 Poje abor madrijskih iz Holandije p. v. Piers van Hauwe. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15

Iz fonoteke Radia Koper. 20.00 Bedrih Smetana: Skrivnost, opera v 3. dejanjih. 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 12. AVGUSTA: 8.05 Dopoldanski domači peke-mele. 9.00 Počitniško popotovanje od strani strani Ilie Otter: Limončki iz ulice morskoga psa — V. 10.15 Naši solisti v Verdijevih operah. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Opolodniško divertimento. 12.30 Kmetijski nasveti — Vlado Martelanc: Čebele na jesenski pašni oziramo krmljenje na zalego in zimsko zalogo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezji. 17.05 Koncert ob 17.05. 20.00 Četrtekove večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Lirika skozi čas: Renesansa. 22.10 Nočni akordi.

RADIO BREŽICE

PETEK, 6. AVGUSTA: 20.00-21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 8. AVGUSTA: 10.30 — Poročila iz naše občine — Naš prispevek — Turistične novice — Obnašaj se spodobno — Na plesu in gledališču, kinu in na koncertu — Za naše kmetovalce — Predvajamo vam domače vize — Pozor, nimaš prednosti! — Magnetofonski zapisek: Obisk pri trgovskem podjetju KRKA Brežice — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 10. AVGUSTA: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Čestitke — Od torka do torka v brežiškem kinu — Obvestila — Glasbena oddaja: Naši najnovejši posnetki.

Invalidsko podjetje »ROG« — Novo mesto zaposli:

1. SODELAVCA za delo v knjigovodstvu,
2. SODELAVCA za skladiščnika v konfekciji.

Pogoji: pod 1. srednja strokovna izobrazba in praksa v strokovnem knjigovodstvu, pod 2. kvalificiran delavec trgovske stroke — tekstilec.

Plača po pravilniku o nagrajevanju oziroma po dogovoru. Nastop službe možen takoj ali po dogovoru.

VAJENSKA ŠOLA RAZNIH STROK NOVO MESTO

V SOLSKEM LETU 1965/66 bomo vpisali v 1. razred:

- 50 učencev za kovinarske poklice in
- 25 učencev za poklic avtomehanika

Solanje traja 3 leta z obvezno vsakoletno učno prakso v delavnicah, ki jih določi šola.

Pogoji za vpis:

- a) uspešno dokončana osemletka,
- b) za poklice zadovoljivo zdravstveno stanje,
- c) starost do 18 let.

Izpolnjene prijave (tiskovine se dobijo v papirnici) pošljite do 25. avgusta 1965.

Prijavi je treba priložiti:

- a) spričevalo odokončanem 8. razredu osnovne šole,
- b) zdravniško spričevalo in
- c) izpisek iz rojstne matične knjige.

VAJENSKA ŠOLA RAZNIH STROK NOVO MESTO

razpisuje prosti delovni mesti:

- 1 strokovnega učitelja kovinske stroke
- 1 učitelja praktičnega pouka

Pogoji:

- a) dokončana srednja tehnična šola kovinske smeri,
- b) veselje do vzgojno izobraževalnega dela.

Osebnostni prejemki po pravilniku o osebnih dohodkih. Nastop službe s 1. septembrom 1965 ali po dogovoru. Prijave pošljite do 25. avgusta. Kandidati naj priložijo: a) življenjepis, b) dokumentacijo o strokovni izobrazbi, c) prijave z opisom dosedanjega službovanja.

Nabiralci zelišč: odkupne cene so močno zvišane!

Cvetje: rdeče deteljice — repinca (160), karline-bodeče tuji njivske (975), bele deteljice (330), lipe navadne (420), močvirskega osloda (220).

Listje: beladone-voljče češnje (660), šarnice (500), grenke deteljice (400), jeternika (375), robide (80), maline (80), leske (40), jaluha (100), oreha (65), gloga (150), melise (420), borovnice (200), ozkolistnega tropotca (170), pljučnice (150), gabeza (100), regrata (120), pekoče koprive (65), brusnice (210).

Rastline: gladilnica (90), hrbske rese (330), kopitnika (85), tavžentrože (180), smetlike (150), rumene lakote (130), grenkuljice (150), melise (210), vodne kreše (230), dobre misli (100), škaržolice (210), črnobine (170), urhovke (180), materine dušice (50), zdravilnega jetičnika (250), njivske mačhe (175), bele omele (125).

Korenine: arnike (1200), neže (420), pastinake (235), medvedove tace (335), gabeza (110), regrata (220), pekoče koprive (85), baldrijana (420). Lubje: breze (75), češminovih palic (170), češminovih korenin (545), krhlike (290), brogovite (170).

Plodovi: češmin (330), kumina-kimlja (920), bezga (250). Razno: hrastov mah (330), zelene orehove luščine (100), gomolji podleska (330).

Cene za vsa zdravilna zelišča, tuđ za tista, ki v tem ceniku niso navedena, dobite v skladišču Odkupne postaje »DROGA« Novo mesto, Slako-

Avto trčil kolesarja

2. avgusta ob 15.20 je voznik osebnega avtomobila Fiat 600 Marjan Košmrlj iz Ljubljane na cesti v Vavri vasi zbil na tla kolesarja Filipa Lukana, ki je z desne pripeljal proti avtomobilu. Ranjenega kolesarja so odpeljali v bolnišnico. Gmotno škodo cenijo na 80.000 dinarjev.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNISKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rina Bačar, Franco Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moško, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna štev. 60 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani